I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE CIÈNCIA, INNOVACIÓ I UNIVERSITATS

21955 *Reial decret 855/2026, de 21 d'octubre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'estudiantat universitari.*

I

Les universitats a Espanya han protagonitzat canvis importants en les darreres dues dècades, en bona mesura com a conseqüència directa i indirecta de les transformacions econòmiques, laborals, tecnològiques i científiques, culturals i socials que han tingut lloc al país i que han influït, i influeixen, en la realitat universitària. Alhora, les universitats estan impulsant mecanismes i propostes d'adaptació a aquests canvis i a la realitat emergent d'un món globalitzat, cada vegada més complex, amb una fragmentació social i territorial elevada i paradoxal, i definit, així mateix, per una mobilitat intensa tant de l'estudiantat universitari com dels professionals.

En aquests anys s'ha consolidat la percepció ciutadana del valor de tenir estudis universitaris per aconseguir una millor inserció laboral i professional, alhora que l'accés als estudis universitaris s'ha convertit en un instrument potent de progrés social de les persones —amb el suport de l'enfortiment del sistema de beques i ajuts que s'ha desenvolupat en aquesta darrera dècada. A aquests factors se n'afegeix un de tercer: l'atractiu creixent de les nostres universitats per a l'estudiantat estranger, especialment el procedent de l'Amèrica Llatina. Aquests factors expliquen, en bona mesura, un creixement notable de la demanda d'estudis universitaris, especialment en determinades titulacions. Aquesta expansió de la demanda s'ha cobert en part amb l'oferta de les universitats públiques, tot i que, en major mesura, aquests anys s'han caracteritzat per un fort augment del nombre d'universitats privades i de la seva oferta de places i, conseqüentment, de la matriculació de nous estudiants en aquestes universitats.

En aquest sentit, mentre que el curs 2000-2001 el nombre d'universitats a Espanya era de 66, el curs 2025-2026 aquesta xifra se situa en 98. En aquest interval de temps, les universitats espanyoles han passat de comptabilitzar un total d'1.554.000 estudiants a assolir els 1.891.300 estudiants (1.074.000 dones i 817.300 homes) el curs 2025-2026. Aquestes xifres impliquen un creixement significatiu del 22 %, fet que trenca la tendència de la dècada anterior, marcada per l'estancament de les xifres de matriculació d'estudiants.

Tanmateix, la conjunció de les dificultats per augmentar l'oferta de places en les titulacions oficials de grau i de màster universitari amb l'increment del nombre d'universitats privades i del volum de la seva oferta ha fet que aquestes darreres passin de representar el 7 % de l'estudiantat del sistema universitari espanyol el curs 2000-2001 al 29 % el curs 2025-2026. Juntament amb aquestes dinàmiques, s'ha produït una expansió sense precedents de la docència universitària virtual, per múltiples motius, especialment després de la pandèmia de la COVID-19, que agrupa un estudiantat cada vegada més divers pel que fa a l'edat, la classe social, el lloc de residència o les necessitats d'inserció en el mercat laboral. En efecte, els estudiants matriculats en estudis virtuals ja superen el 27 % del total, una de les proporcions més elevades dels països europeus desenvolupats.

En aquest breu esbós de les transformacions del sistema universitari, cal assenyalar que aquest dinamisme no s'ha concentrat en tot el sistema universitari ni en totes les titulacions, sinó sobretot en els estudis de màster universitari i de doctorat, mentre que ha estat notablement més limitat en els estudis de grau.

Finalment, cal completar aquesta visió global del sistema universitari esmentant cinc tendències més de gran transcendència i impacte, que són les següents: la primera posa

de manifest que, a aquest conjunt de transformacions, cal afegir-hi el fet que el nombre d'estudiants estrangers ha augmentat un 30 % durant aquests anys; la segona corrobora l'augment del pes de les dones entre l'estudiantat, fins a arribar al 57 % el curs actual, tot i que es mantenen les tendències estructurals d'una participació elevada de les dones en determinades titulacions i significativament més limitada en d'altres, especialment les vinculades a les STEAM; la tercera és l'increment considerable del nombre d'estudiants que fan pràctiques acadèmiques, optatives o obligatòries segons el cas, però cada vegada més presents en gairebé totes les titulacions; la quarta es caracteritza per una ampliació considerable de la mobilitat de l'estudiantat, tant la derivada de la correspondència entre la localització de la demanda i la de l'oferta com la que és conseqüència dels programes de mobilitat nacional i internacional, i la cinquena constata la importància creixent de l'estudiantat que compagina els estudis amb una activitat laboral (o amb la cerca de feina), tal com es pot comprovar a partir de les dades del cens anual de població de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) de 2024, que indiquen que el 37,5 % de l'estudiantat universitari estava ocupat (una proporció que entre els estudiants de màster universitari arriba al 62,3 % i entre els doctorands, al 80,9 %).

La mobilitat creixent de l'estudiantat universitari fa necessari atendre també els factors materials que poden condicionar l'accés efectiu als estudis i la permanència en aquests. Entre aquests factors destaca la disponibilitat d'allotjament assequible, especialment en determinats entorns universitaris.

En aquest context, s'ha impulsat el Protocol per a la promoció d'habitatges de lloguer a preus assequibles per al col·lectiu vinculat a la vida universitària, subscrit entre els ministeris competents en matèria d'habitatge, economia i universitats, com a marc de col·laboració per afavorir solucions residencials assequibles vinculades a la vida universitària.

En el marc d'aquest Protocol, el Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana promou actuacions destinades a incrementar l'oferta d'allotjaments universitaris assequibles, en col·laboració amb les universitats i les administracions públiques.

L'estudiantat universitari, com a conseqüència d'aquesta conjunció de transformacions, presenta ara una composició més heterogènia pel que fa a la classe social, el gènere, l'edat, l'origen geogràfic i la formació de base, i també pel que fa a les prioritats laborals i les perspectives personals de futur.

Tanmateix, es continua constatant que, malgrat l'important augment experimentat aquests anys en la dotació de recursos destinats a beques i ajuts a l'estudi, així com els avenços en alguns territoris en la bonificació dels costos de matriculació, una part significativa de l'estudiantat universitari té un o els dos progenitors amb estudis universitaris, fet que representa el 54 % de l'estudiantat el curs 2023-2024. Encara més, en titulacions com Medicina, aquesta proporció se situa en el 69 %, fet que posa de manifest que l'«herència formativa familiar» —estretament vinculada a les condicions socioeconòmiques familiars— continua persistint en la societat espanyola, mentre que l'estudiantat amb pares que tenen estudis primaris o secundaris continua sent minoritari. Això posa de manifest que encara queda camí per recórrer perquè la igualtat d'oportunitats en l'accés als estudis universitaris sigui una realitat efectiva en la societat espanyola.

Aquesta etapa ha coincidit amb el desplegament definitiu de l'espai europeu d'educació superior (d'ara endavant, EEES) al nostre país, fet que ha comportat un canvi estructural que ha incidit en les formes d'ensenyar i d'aprendre i que ha afectat la composició de l'oferta acadèmica, basada ara, com a la resta d'Europa, en tres etapes: el grau, el màster universitari i el doctorat. A això cal afegir-hi l'esclat de les matriculacions en estudis no oficials de formació permanent en les seves múltiples modalitats, estudis al llarg de la vida que l'EEES ha revalorat. Així, d'una banda, pràcticament totes les titulacions universitàries oficials a Espanya es desenvolupen d'acord amb els paràmetres de l'EEES, amb més de deu mil titulacions oficials ofertes el curs acadèmic 2025-2026; de l'altra, s'ha produït un canvi profund en les metodologies docents i en els sistemes d'avaluació que s'apliquen als centres i a les universitats

espanyoles. Metodologies i estratègies docents que queden tensionades per l'arribada disruptiva de la intel·ligència artificial generativa a les aules, amb implicacions evidents, complexes i contradictòries en la manera d'ensenyar del professorat i en la manera d'aprendre de l'estudiantat.

Paral·lelament, cal afegir-hi una darrera manifestació d'aquests canvis, que podem situar en l'expansió recent del nombre de titulacions conjuntes amb altres universitats estrangeres que s'imparteixen a Espanya.

II

El Reial decret 1791/2010, de 30 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'estudiant universitari, va néixer com a resposta al manament exprés de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, en la qual es va establir per primera vegada a Espanya un text normatiu que fixava els deures i els drets de l'estudiantat que forma part dels diferents ensenyaments universitaris.

Aquesta Llei orgànica ha estat substituïda per la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari, que dedica el títol VIII a l'estudiantat i aborda els drets i els deures de l'estudiantat en termes generals, i tracta específicament els drets relatius a la formació acadèmica, els drets de representació i de participació, el dret d'accés als estudis universitaris i, finalment, el dret subjectiu d'accedir a una beca o un ajut a l'estudi.

Per tant, la nova legislació orgànica i els canvis esdevinguts durant les dues dècades que separen les dues normes legals esmentades en el si del sistema universitari espanyol impulsen la necessitat d'actualitzar l'Estatut de l'estudiantat universitari, objecte d'aquest Reial decret, i mantenir una estructura similar a la de l'anterior, tot i que es reforcen els drets de l'estudiantat a rebre una docència i una formació de qualitat, independentment de la naturalesa jurídica del centre, de l'etapa educativa, de la modalitat docent d'impartició o de l'especialització o localització geogràfica. S'hi incorporen, com a novetat, el dret a rebre assessorament i suport en l'orientació socioprofessional dels ensenyaments universitaris, així com el dret a rebre atenció i suport psicològic i de salut mental. De la mateixa manera, es reafirma el caràcter inclusiu de la formació universitària —i, amb aquest, l'atenció a l'estudiantat amb discapacitat, necessitats específiques de suport educatiu i dificultats d'aprenentatge—, i s'estableix que aquesta formació ha d'afavorir, en el seu disseny i implementació, la compatibilització de l'activitat acadèmica amb l'activitat laboral de l'estudiantat, per garantir així la igualtat d'oportunitats, sempre atenent les possibilitats organitzatives de les universitats i tenint present la naturalesa acadèmica de les titulacions i de cada assignatura. Així mateix, es consoliden els deures de l'estudiantat universitari.

Aquesta norma també incorpora la regulació de l'estudiantat titulat que continua vinculat a la universitat a través de les associacions d'*alumni.*

III

El text de l'Estatut de l'estudiantat universitari que recull aquest Reial decret compta amb els informes del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, del Consell d'Universitats i de la Conferència General de Política Universitària. Així mateix, n'han emès informe el Ministeri d'Hisenda i el Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública. De la mateixa manera, el text és fruit d'un ampli procés de negociació i consens amb la Comissió Permanent del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, amb la Comissió Sectorial d'Estudiantat Universitari de la Conferència de Rectores i Rectors de les Universitats Espanyoles i amb la Coordinadora de Representants d'Estudiants d'Universitats Públiques.

IV

Aquest text normatiu s'estructura en un article únic que aprova l'Estatut de l'estudiantat universitari, tres disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una

disposició derogatòria i quatre disposicions finals. L'Estatut s'estructura en disset capítols que agrupen 64 articles.

Aquest Reial decret s'adequa als principis de bona regulació en l'exercici de la potestat reglamentària que estableix l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Compleix els principis de necessitat i eficàcia, ja que té com a finalitat efectuar l'adaptació preceptiva de l'Estatut als canvis normatius introduïts per la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari. També s'adequa al principi de proporcionalitat, ja que és el mitjà adequat per assolir aquest objectiu i preveu els drets i els deures del conjunt de l'estudiantat universitari. Així mateix, compleix el principi de seguretat jurídica, ja que s'insereix en l'ordenament jurídic i hi és coherent. S'adequa al principi de transparència, ja que n'identifica clarament la finalitat i és accessible a la ciutadania, atès que, durant la seva tramitació administrativa, el projecte es va sotmetre al tràmit d'informació pública. Finalment, també s'adequa al principi d'eficiència, ja que imposa a les universitats càrregues administratives limitades per complir les obligacions relacionades amb la garantia dels drets de l'estudiantat.

En virtut d'això, a proposta de la ministra de Ciència, Innovació i Universitats, amb l'aprovació prèvia del ministre per a la Transformació Digital i de la Funció Pública, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 20 d'octubre de 2026,

DISPOSO:

Article únic. *Aprovació de l'Estatut de l'estudiantat universitari.*

En compliment del que estableix la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari, s'aprova l'Estatut de l'estudiantat universitari, el text del qual s'insereix a continuació.

Disposició addicional primera. *Despeses de funcionament del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.*

1. El Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats ha d'atendre, amb càrrec al seu pressupost ordinari, les despeses de funcionament, personals i materials, del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat. La dotació de personal s'ha d'efectuar mitjançant la redistribució d'efectius del mateix Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, sense que això comporti un augment del nombre de llocs de treball ni de les retribucions.

2. De la mateixa manera, cobreix les despeses de l'estudiantat representat a la Comissió Permanent del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat que siguin indispensables per exercir adequadament les funcions que estableix aquest Estatut.

Disposició addicional segona. *Centres universitaris de la defensa i Centre Universitari de la Guàrdia Civil.*

D'acord amb el que estableixen els articles 67 i 68 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar, els estudiants que cursin els seus ensenyaments en el sistema de centres universitaris de la defensa, creat pel Reial decret 1723/2008, de 24 d'octubre, a la seva condició d'universitaris hi afegeixen la de militars. Per tant, en l'exercici dels drets i deures que recull aquest Estatut de l'estudiantat universitari, s'ha d'atendre el règim jurídic aplicable a les Forces Armades que els sigui aplicable, així com els convenis d'adscripció corresponents subscrits amb universitats públiques.

De la mateixa manera, s'ha de tenir en compte el que estableix la Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar, pel que fa al Centre Universitari de la Guàrdia Civil.

Disposició addicional tercera. *Centre Universitari de la Policia Nacional.*

D'acord amb el que estableix l'article 39 de la Llei orgànica 9/2015, de 28 de juliol, de règim de personal de la Policia Nacional, els estudiants que cursen els seus ensenyaments al Centre Universitari de la Policia Nacional exerceixen els drets i els deures que recull aquest Estatut de l'estudiantat universitari d'acord amb el règim jurídic que els sigui aplicable, així com amb el que preveuen els convenis d'adscripció corresponents subscrits amb universitats públiques.

Disposició transitòria primera. *Dels protocols de les universitats.*

Les universitats han de tenir aprovats i vigents els protocols a què fan referència els apartats 6, 7 i 8 de l'article 10 de l'Estatut que s'aprova mitjançant aquest Reial decret, en un termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest, en cas que encara no els tinguin en funcionament.

Disposició transitòria segona. *Del període d'adaptació de les normatives i de disponibilitat de determinades unitats o serveis de les universitats.*

Les universitats disposen d'un termini de dotze mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, amb l'excepció del que estableix la disposició transitòria primera, per adaptar totes les normatives afectades pels preceptes que estableix aquest Reial decret.

Aquest termini de dotze mesos és el període transitori previst perquè les universitats disposin de les unitats, els serveis o altres figures organitzatives que considerin adequats, o adaptin els existents, per complir adequadament el que estableix aquesta norma en relació amb els serveis adreçats a l'estudiantat.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

1. Queda expressament derogat el Reial decret 1791/2010, de 30 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'estudiant universitari.
2. Queden igualment derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposin al que estableix aquesta norma.

Disposició final primera. *Títols competencials.*

Aquest Reial decret té caràcter de normativa bàsica i es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.30a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència per dictar normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la mateixa Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

Queda exceptuada del caràcter bàsic la regulació que preveu el capítol XII de l'Estatut que s'aprova.

Disposició final segona. *Reglament d'organització i de funcionament intern del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.*

La Comissió Permanent del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat ha d'elaborar, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut, un projecte de reglament d'organització i funcionament intern, que ha de sotmetre a l'aprovació del Ple i elevar a la persona titular del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats perquè l'aprovi definitivament.

Disposició final tercera. *Habilitació per al desplegament normatiu.*

S'autoritza la persona titular del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, en l'àmbit de les seves competències, a dictar les normes i adoptar les mesures necessàries per desplegar i aplicar aquest Reial decret.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació al «Butlletí Oficial de l'Estat».

21 d'octubre de 2026.

FELIPE R.

La ministra de Ciència, Innovació i Universitats,
DIANA MORANT RIPOLL

ESTATUT DE L'ESTUDIANTAT UNIVERSITARI

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte i àmbit d'aplicació.*

1. L'objecte d'aquest Estatut de l'estudiantat universitari és desplegar els drets i els deures de l'estudiantat universitari que estableixen el títol VIII i l'article 17, així com els articles 31 a 34 i 36 de la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari.

2. Aquest Estatut de l'estudiantat universitari s'aplica a tot el sistema universitari espanyol, és a dir, a tot l'estudiantat de les universitats públiques i privades espanyoles, tant dels centres propis com dels centres adscrits i dels centres de formació permanent que en depenen, independentment de la modalitat d'impartició de la docència. També s'aplica als centres propis o adscrits de les universitats espanyoles ubicats a l'estranger.

No obstant això, als centres situats a l'estranger constituïts mitjançant acords amb universitats o institucions estrangeres o entitats supranacionals, cal atenir-se al que s'hagi pactat entre les parts, que, en tot cas, ha de respectar els principis i valors que inspiren aquest Estatut.

3. S'entén per estudiant tota persona que cursi ensenyaments oficials de grau, màster universitari i doctorat, així com la persona que cursi ensenyaments de formació permanent o altres estudis que ofereixin les universitats. Pel que fa a aquests darrers, és a dir, els estudiants que cursen estudis no oficials, les universitats, en exercici del seu dret a l'autonomia universitària, determinen el conjunt de drets i deures que els corresponen.

CAPÍTOL II

Dels drets i deures de l'estudiantat

Article 2. *Igualtat de drets i deures.*

1. L'estudiantat universitari té garantida la igualtat de drets i deures, independentment del centre universitari i de la seva naturalesa jurídica, dels ensenyaments que cursi, de la modalitat d'impartició de la docència, de la ubicació del centre i de la ubicació de l'estudiantat en el cas dels estudis virtuals.

No obstant el que estableix el paràgraf anterior, el dret de sufragi per a l'elecció dels càrrecs unipersonals de govern de la universitat correspon a l'estudiantat matriculat en titulacions universitàries oficials, amb l'excepció del que puguin establir els Estatuts de les universitats o, si escau, les Normes d'organització i funcionament pel que fa a aquest dret per a determinats col·lectius d'estudiantat de formació permanent.

Així mateix, les universitats determinen els drets que, per raons organitzatives, pressupostàries, per la tipologia dels estudis o per altres motius, corresponen exclusivament a l'estudiantat d'aquestes titulacions universitàries oficials.

2. Aquesta igualtat s'ha d'exercir sempre d'acord amb el principi general de corresponsabilitat universitària, que es defineix com la reciprocitat en l'exercici dels drets i les llibertats i el respecte a les persones i a la institució universitària com a bé comú de tots els membres de la comunitat universitària.

Article 3. *Marc normatiu per a l'exercici de drets i deures.*

Els drets i els deures de l'estudiantat universitari s'exerceixen d'acord amb la normativa estatal i de les comunitats autònomes respectives, els Estatuts i les Normes d'organització i funcionament de les universitats i aquest Estatut, i amb respecte a la resta de normes legals i altres disposicions que siguin aplicables.

En el cas dels centres propis creats mitjançant acords amb altres universitats i institucions nacionals, supranacionals o estrangeres, també s'ha de tenir en compte el que hagin pactat les parts.

Article 4. *No-discriminació.*

Tot l'estudiantat universitari, independentment de la seva procedència, té dret a no ser discriminat per raó de naixement, origen racial o ètnic, sexe, religió, convicció o opinió, edat, discapacitat, nacionalitat, malaltia o estat de salut, orientació o identitat sexual, expressió de gènere o característiques sexuals, situació socioeconòmica, llengua, afinitat política i sindical, aparença o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, amb l'únic requisit d'acceptar les normes democràtiques i de respecte a la ciutadania, que constitueixen la base constitucional de la societat espanyola.

Article 5. *Formació universitària de qualitat.*

Les universitats, en exercici de la seva autonomia i en el desplegament de les seves funcions com a institucions d'ensenyament superior, han de desenvolupar amb qualitat la programació i la planificació dels estudis, la formació i la disponibilitat del professorat i la dotació d'equipaments i instal·lacions, per garantir que l'estudiantat pugui assolir els objectius d'aprenentatge concretats en cada titulació universitària en forma de determinats coneixements, competències i habilitats acadèmiques i professionals programats en cada etapa de la formació universitària. Així mateix, les universitats han d'incorporar als objectius de formació integral de l'estudiantat la formació en els valors democràtics que recull la Constitució espanyola.

Article 6. *Drets de l'estudiantat universitari.*

1. L'estudiantat universitari té els drets comuns, individuals o col·lectius següents:

a) A l'estudi a la universitat que triï, en els termes que estableix l'ordenament jurídic pel que fa a l'accés i l'admissió als estudis universitaris.
b) A les tutories i a l'assessorament del professorat i/o dels tutors o tutores pel que fa a l'activitat acadèmica en general, a la titulació i a la matèria o assignatura.
c) A compatibilitzar l'activitat acadèmica amb l'activitat laboral, com a mecanisme per garantir la igualtat d'oportunitats en el sistema universitari, d'acord amb la normativa acadèmica i d'avaluació de la universitat o del centre, i tenint en compte les possibilitats organitzatives de les universitats i les característiques acadèmiques de les matèries o assignatures com a límits.
d) A l'orientació acadèmica i a l'assessorament socioprofessional per part del professorat i/o de personal expert de la universitat sobre la inserció laboral relacionada amb els estudis que cursa l'estudiantat.
e) A l'orientació i l'atenció psicològica i de salut mental a les universitats per part de personal expert, en coordinació amb els serveis públics de salut de les comunitats autònomes respectives. Aquesta atenció ha de ser gratuïta i accessible.
f) A l'atenció i l'assessorament de l'estudiantat amb discapacitat, amb necessitats específiques de suport educatiu i amb dificultats d'aprenentatge, i, si escau, a l'adaptació curricular, d'acord amb el que estableixen la normativa de la universitat i la normativa general, tenint en compte les limitacions organitzatives de les titulacions i de la universitat i, quan escaigui, en coordinació amb els sistemes sanitaris i els serveis socials de les comunitats autònomes.
g) Que les universitats promoguin programes d'informació i orientació adreçats als futurs estudiants, que afavoreixin la transició activa a la universitat de l'estudiantat procedent d'etapes educatives anteriors.
h) A una formació acadèmica teòrica i pràctica de grau, màster universitari, doctorat i formació permanent que fomenti l'adquisició dels coneixements, les competències i les habilitats programats en els estudis que es cursen. Així mateix, aquesta formació ha de

tenir presents els valors propis d'una cultura democràtica i del respecte als altres i a l'entorn.

i) A conèixer, abans de matricular-se, els plans docents o d'estudis de cada matèria o assignatura que configura cada titulació universitària, mitjançant les guies docents. Aquestes han d'aportar, com a mínim, informació sobre la llengua o les llengües en què s'imparteix l'assignatura; la modalitat d'impartició dels estudis —presencial, híbrida o virtual—; els continguts acadèmics; el sistema d'avaluació; les pràctiques acadèmiques externes; l'horari de les classes; l'horari de les tutories, i el professorat responsable d'impartir-la.

j) A ser informat de la normativa i dels terminis relatius als períodes i als procediments de matrícula i de desmatriculació de les assignatures de les titulacions oficials i de formació permanent, abans de l'inici del procés de matrícula.

k) A la informació sobre les normes que regulen el progrés i la permanència de l'estudiantat a la universitat, d'acord amb les característiques dels estudis respectius.

l) A un disseny de les activitats acadèmiques i universitàries que faciliti la conciliació dels estudis amb la vida laboral i familiar, així com a l'adopció de les mesures necessàries per garantir l'exercici efectiu dels drets reconeguts per la normativa vigent a les víctimes de la violència de gènere, de la violència sexual, del terrorisme i de qualsevol altre tipus de violència o assetjament, i a les víctimes de catàstrofes naturals, en la mesura de les disponibilitats organitzatives i pressupostàries de la universitat i en els termes que estableixi la normativa vigent aplicable. A aquest efecte, les universitats han de disposar de plans de conciliació adreçats a l'estudiantat, en la forma que cada universitat determini en exercici de la seva autonomia.

m) A una avaluació objectiva de totes i cadascuna de les matèries o assignatures en què estigui matriculat o matriculada, i a la publicitat i la transparència de les normes que regulen els procediments d'avaluació i verificació dels coneixements, les competències i les habilitats, inclòs el procediment de revisió de les qualificacions i els mecanismes de reclamació disponibles. Aquesta avaluació també ha de ser conforme amb el que estableix el pla d'estudis i tenir significació des del punt de vista pedagògic.

n) A fer les pràctiques acadèmiques externes que formen part de la programació dels títols oficials de grau i de màster universitari amb qualitat, complint les exigències de la normativa legal general i de la normativa de la universitat que en regula el funcionament, i a comptar amb la tutoria efectiva del professorat i de l'entitat on es duen a terme. Així mateix, les pràctiques extracurriculars i les que es duguin a terme en programes de formació permanent o de microcredencials s'han de desenvolupar amb qualitat.

ñ) A comptar amb una tutoria acadèmica efectiva en el treball de fi de grau i en el treball de fi de màster universitari.

o) A l'expedició del suplement europeu al títol en els termes que estableixin la normativa general vigent i la de la mateixa universitat.

p) A obtenir el reconeixement acadèmic per la seva participació en activitats universitàries que complementin la formació oficial, com ara activitats científiques, culturals, esportives, de representació estudiantil i d'associacionisme universitari, de sostenibilitat, solidàries, de voluntariat i de cooperació nacional i internacional, i d'emprenedoria, així com, si s'han implantat, en activitats de mentoria o relacionades amb l'aprenentatge servei que aprovin a aquest efecte els òrgans de govern de la universitat, en els termes que estableix la normativa vigent d'àmbit nacional.

q) Al reconeixement, a efectes acadèmics, de l'experiència laboral o professional, d'acord amb la normativa vigent que regula els graus i els màsters universitaris a Espanya, sense perjudici de la normativa pròpia que estableixi la universitat a aquest efecte.

r) A participar en programes de mobilitat, nacionals o internacionals, en el marc de la legislació vigent, i a rebre de les universitats i les administracions tota la informació acadèmica necessària sobre les possibilitats de mobilitat i les conseqüències de participar-hi en l'expedient acadèmic de l'estudiantat, en condicions que en garanteixin la

igualtat d'oportunitats, tenint en compte especialment les desigualtats per raó de situació socioeconòmica i de discapacitat.

s) A l'orientació i la informació sobre les activitats universitàries i, especialment, a l'assessorament sobre les diverses activitats d'extensió universitària, d'allotjament universitari, esportives i de vida saludable, culturals, així com de representació i participació estudiantil, i sobre el conjunt de deures i drets de l'estudiantat.

t) A presentar-se a les convocatòries de programes de beques i ajuts a l'estudi que promoguin les administracions públiques i les universitats, així com a la portabilitat de les beques i els ajuts a l'estudi de les convocatòries nacionals, entesa com el dret a gaudir-ne a tot el territori nacional, independentment del lloc de residència, i a la portabilitat de les beques pròpies de les universitats, en els termes que estableixin les convocatòries respectives.

u) A accedir als cursos d'actualització d'estudis i de formació al llarg de la vida que organitzi la seva universitat d'origen, d'acord amb la normativa de la universitat que regula aquest tipus d'ensenyaments.

v) A accedir a formació per desenvolupar les capacitats digitals, així com a recursos i infraestructures digitals coherents amb els objectius d'aprenentatge que estableixen les diverses titulacions.

w) A participar en les activitats de voluntariat i participació social, de cooperació al desenvolupament, de foment de la sostenibilitat i en altres activitats de responsabilitat social que organitzin les universitats.

x) A la igualtat d'oportunitats, sense cap mena de discriminació, en l'accés a la universitat, l'ingrés als centres, la permanència a la universitat i l'exercici dels seus drets acadèmics.

y) A rebre formació sobre prevenció de riscos i a disposar dels mitjans que garanteixin la seva salut i seguretat en el desenvolupament de les activitats d'aprenentatge i de participació en la vida universitària.

z) A la seguretat dels mitjans digitals i a la garantia dels drets fonamentals a internet.

aa) A la protecció de la Seguretat Social, en els termes i les condicions que estableixi la legislació vigent.

ab) A rebre un tracte no sexista i a la igualtat d'oportunitats, independentment de l'orientació o la identitat sexual, l'expressió de gènere, les característiques sexuals o la pertinença a qualsevol col·lectiu en situació de desigualtat o vulnerabilitat, o d'altres situacions que afectin el desenvolupament educatiu, de conformitat amb els principis que estableixen la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, i la Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per a la garantia dels drets de les persones LGTBI.

ac) Que les seves dades personals no s'utilitzin per a finalitats diferents de les que regula la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

ad) A la desconnexió digital, en els termes que estableixi la normativa de la universitat, excepte en situacions extraordinàries de les quals l'estudiantat hagi de tenir coneixement, com ara urgències acadèmiques (canvis de data d'exàmens o proves, o canvis d'aula), alertes meteorològiques i qualsevol altre tipus de situació excepcional que requereixi que la universitat o el professorat es comuniqui amb l'estudiantat.

ae) Al reconeixement de l'autoria dels treballs i les obres elaborats durant els estudis, inclosos els treballs de fi de grau i de fi de màster universitari, i a la protecció dels drets de propietat intel·lectual que els corresponguin sobre aquests. Així mateix, al reconeixement de la seva condició d'inventors, quan escaigui, i a la protecció dels drets de propietat industrial que els corresponguin. En tots dos casos, aquests drets s'han de reconèixer i protegir d'acord amb la normativa aplicable.

af) A rebre la docència en la llengua d'impartició que consta a la guia docent de l'assignatura en què s'ha matriculat.

ag) A participar en els mecanismes i procediments de garantia de la qualitat de la docència i de l'avaluació, així com en els sistemes interns de garantia de la qualitat i en les comissions responsables d'elaborar o modificar les memòries de les titulacions universitàries oficials, segons la forma que estableixin els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament, i que la normativa corresponent sigui aprovada pels òrgans de govern de les universitats.

ah) A la possibilitat de cursar estudis universitaris oficials a temps parcial, i les universitats han d'adoptar les mesures necessàries per garantir una docència i una avaluació de qualitat en aquesta modalitat.

ai) A comptar amb uns serveis generals i específics que garanteixin el desenvolupament adequat de la vida universitària de l'estudiantat, els quals han de ser accessibles i de qualitat.

aj) Que la universitat garanteixi l'accessibilitat i una relació de qualitat amb l'Administració universitària, tant per via electrònica com presencialment.

ak) A disposar a les universitats d'espais destinats a l'estudiantat, en la gestió i l'organització dels quals participi l'estudiantat mateix, en els termes que estableixi la normativa de la universitat, que permetin fomentar la convivència, la formació transversal, les activitats culturals, esportives, de cooperació i sostenibilitat, de participació i de lleure, d'acord amb la normativa pròpia de la universitat.

al) Que els serveis de restauració de les universitats, tant els propis com els de tercers, ofereixin una alimentació saludable i adequada a les persones amb necessitats alimentàries específiques, tenint en compte la normativa general i la de la universitat.

am) A la dispensa acadèmica en la forma, amb la motivació i dins els terminis que, si escau, estableixi la normativa de la universitat.

an) A la suspensió temporal dels estudis, que ha de regular cada universitat.

añ) A tots els drets reconeguts en la legislació general, en la normativa pròpia de les comunitats autònomes, així com en els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament i en les normes pròpies de les universitats.

2. Les universitats han de garantir, amb el suport de les administracions públiques, el compliment d'aquests drets.

3. El Consell d'Universitats ha d'establir uns criteris bàsics comuns perquè les universitats puguin atendre les sol·licituds de rectificació de la menció relativa al sexe i del nom en els expedients de l'estudiantat, d'acord amb el que estableix la legislació aplicable i, en particular, la Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per a la garantia dels drets de les persones LGTBI.

Article 7. *Drets de participació, de representació i de vaga acadèmica.*

1. L'estudiantat té dret a la llibertat d'expressió, de reunió, d'associació i de manifestació en l'àmbit universitari, lliure de qualsevol discriminació directa o indirecta, com a expressió de la corresponsabilitat en la gestió educativa i del respecte actiu a les persones i a la institució universitària, en els termes que estableixen la Constitució espanyola i la resta de l'ordenament jurídic estatal, autonòmic i la normativa pròpia de la universitat.

2. Les universitats han de garantir una participació activa, lliure i significativa de l'estudiantat en la vida universitària.

3. Les universitats han de promoure i facilitar la participació de l'estudiantat en activitats de representació i d'associacionisme estudiantil.

4. L'estudiantat té dret a tenir representació en els òrgans de govern i de representació de la universitat, d'acord amb el que estableixen la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, i els Estatuts i les Normes d'organització i funcionament respectius de les universitats. Així mateix, té dret a tenir representació i a participar en els processos per elegir-la, en particular, en els consells d'estudiants de la seva universitat i en el Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, així com, si n'hi ha, en els consells autonòmics d'estudiants, d'acord amb la normativa que reguli aquests procediments.

5. Les universitats han de garantir a l'estudiantat un accés real a la informació i a mecanismes adequats per a l'exercici efectiu dels drets de participació i representació, inclosos els mecanismes destinats al seguiment i a l'avaluació.

6. L'estudiantat té dret a la vaga acadèmica, d'acord amb el que estableix la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari, respectant el dret a l'educació de l'estudiantat. Les universitats han de regular les condicions per a l'exercici d'aquest dret i el procediment de declaració de la vaga acadèmica, que ha de ser acordada per l'òrgan de representació de l'estudiantat. La vaga acadèmica en una universitat o en algun dels seus centres pot ser total o parcial.

7. La representació de l'estudiantat ha de ser escoltada i participar en l'elaboració de la normativa reguladora de la vaga acadèmica estudiantil de la seva universitat.

8. Les administracions públiques competents i les universitats han de fomentar la participació de l'estudiantat, a través dels seus representants, en el seguiment i l'avaluació de la qualitat acadèmica de les polítiques i els programes que es duen a terme a les universitats i de les polítiques i els programes que desenvolupen les administracions públiques.

Article 8. *Drets específics de l'estudiantat de doctorat.*

1. L'estudiantat de doctorat té els drets específics següents:

a) A rebre una formació investigadora de qualitat que promogui l'excel·lència científica i tingui en compte l'equitat i la responsabilitat social.

b) A disposar d'un tutor o una tutora que orienti el seu procés formatiu i d'un director o una directora i, si escau, d'un codirector o una codirectora, o de diversos codirectors o codirectores, amb experiència investigadora acreditada, que supervisin l'elaboració de la tesi doctoral, d'acord amb el que estableix el Reial decret 99/2011, de 28 de gener, pel qual es regulen els ensenyaments oficials de doctorat.

c) Que les universitats i les escoles de doctorat promoguin, en els seus programes de tercer cicle, la integració dels doctorands en grups i xarxes de recerca.

d) A conèixer la carrera professional en recerca i que les universitats promoguin, en els seus programes, oportunitats de desenvolupament de la carrera investigadora.

e) A participar en programes i convocatòries d'ajuts per a la formació investigadora i per a la mobilitat nacional i internacional, i s'han d'establir els canals d'informació i de publicitat necessaris perquè es coneguin aquests programes i convocatòries.

f) A gaudir del reconeixement i la protecció de la propietat intel·lectual i industrial derivats dels resultats de la tesi doctoral i dels treballs de recerca previs, en els termes que estableix la legislació vigent en la matèria.

g) A ser considerats, pel que fa als drets de representació en els òrgans de govern de les universitats, personal investigador en formació, de conformitat amb el que estableixi la legislació en matèria de ciència i recerca.

h) A participar en el seguiment dels programes de doctorat i en els processos d'avaluació institucional, en els termes que preveu la normativa vigent.

2. Les escoles de doctorat han de disposar de representació de l'estudiantat de doctorat en el seu comitè de direcció, d'acord amb el que estableixin al respecte els Estatuts de les seves universitats.

Article 9. *Drets específics de l'estudiantat de formació permanent i d'altres ensenyaments propis que ofereixen les universitats.*

Aquest estudiantat de formació permanent i d'altres ensenyaments propis que ofereixen les universitats té els drets específics següents:

a) Que les universitats desenvolupin els seus programes de formació permanent, microcredencials i altres ensenyaments propis amb criteris de qualitat i sistemes

d'admissió flexibles que incloguin el reconeixement de la formació i de l'activitat laboral o professional prèvies, si així ho estableix la normativa de la universitat.

b) A conciliar la formació amb la vida laboral i familiar, en el marc de les possibilitats organitzatives de les universitats i de les particularitats d'aquests estudis, així com, si escau, a garantir l'exercici dels drets de les dones víctimes de violència de gènere, inclosa la violència vicària, la violència sexual o qualsevol altre tipus de violència i assetjament, de les víctimes del terrorisme i de les víctimes de catàstrofes naturals. A aquest efecte, les universitats han d'organitzar els horaris amb flexibilitat, dins de les seves disponibilitats.

c) A disposar d'una carta de serveis que les universitats elaborin i difonguin cada curs acadèmic, amb l'oferta formativa detallada en aquest àmbit. Aquesta carta de serveis ha d'incloure, com a mínim, el tipus i la durada de les activitats que s'ofereixen, els límits de validesa acadèmica, si escau, i els mitjans disponibles per dur-les a terme.

Article 10. *Efectivitat i garantia dels drets.*

1. Les universitats han de garantir a l'estudiantat l'exercici dels seus drets en l'àmbit universitari, tant en la dimensió individual com en la col·lectiva.

2. Les universitats han d'informar l'estudiantat dels seus drets en l'àmbit universitari.

3. Les universitats han de garantir la participació de la representació de l'estudiantat en l'elaboració de les diferents normes que afecten l'estudiantat, d'acord amb el que estableix la normativa vigent.

4. Les universitats han d'informar dels drets de l'estudiantat al seu web institucional i utilitzar els seus mitjans i canals de comunicació per donar-los a conèixer a l'estudiantat. Així mateix, s'ha d'informar de manera accessible de la presència de la representació de l'estudiantat i de les formes de contactar-hi.

5. Les universitats han de disposar d'unitats de suport a l'estudiantat amb discapacitat, amb necessitats específiques de suport educatiu i amb dificultats d'aprenentatge, així com d'unitats d'atenció psicològica i de salut mental, d'orientació i assessorament sociolaboral de l'estudiantat i d'igualtat de gènere, en la forma que estableixin els seus Estatuts o, si escau, les Normes d'organització i funcionament.

6. Les universitats han de disposar d'un protocol d'actuació, prevenció i intervenció davant de conductes suïcides.

7. Les universitats han de disposar d'un protocol de prevenció i actuació contra l'assetjament i el ciberassetjament sexual, per raó de sexe, d'orientació sexual, d'identitat sexual, d'expressió de gènere o de característiques sexuals.

8. Les universitats han de disposar d'un protocol davant de situacions d'assetjament personal en l'àmbit universitari (assetjament escolar).

9. Les universitats que ja tinguin aprovats i vigents protocols directament relacionats amb algun dels àmbits que estableixen els apartats 6, 7 i 8 d'aquest article els han d'adaptar o desenvolupar, si escau, per incorporar-hi aquests àmbits d'actuació.

Article 11. *Deures de l'estudiantat universitari.*

1. L'estudiantat universitari ha d'assumir el compromís de tenir una presència activa i corresponsable a la universitat, ha de conèixer la seva universitat, respectar-ne els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament, segons escaigui, i la resta de normes de funcionament aprovades pels procediments reglamentaris.

2. Entesos com a expressió d'aquest compromís, els deures de l'estudiantat universitari són els següents:

a) L'estudi i la participació activa en les activitats acadèmiques que formen part del pla d'estudis de la titulació universitària en què està matriculat.

b) Respectar tots els membres de la comunitat universitària, entesa com el conjunt de l'estudiantat, del personal docent i investigador, del personal tècnic, de gestió i

d'administració i serveis, del personal de recerca, així com del personal de les entitats col·laboradores o que prestin serveis a la universitat.

c) Tenir cura dels béns, els equips, les instal·lacions i els recintes de la universitat o de les entitats que hi col·laboren, i fer-ne un ús adequat.

d) Observar les directrius del professorat i de les autoritats universitàries.

e) Abstenir-se d'utilitzar o col·laborar en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es duguin a terme o en els documents oficials de la universitat, especialment mitjançant un ús inadequat de la intel·ligència artificial generativa i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

f) Dur a terme adequadament les pràctiques acadèmiques externes, i respectar el que estableixen el conveni de cooperació educativa i les normes de l'entitat on es duen a terme.

g) Conèixer i complir els Estatuts o, si escau, les Normes d'organització i funcionament, i la resta de normes reglamentàries de la universitat, incloses les normes de convivència universitària.

h) Conèixer i complir les normes internes de seguretat i salut, especialment les relatives a l'ús dels laboratoris de pràctiques i dels entorns de recerca.

i) Respectar el nom, els símbols i els emblemes de la universitat o dels seus òrgans, així com fer-ne un ús adequat.

j) Respectar els actes acadèmics de la universitat i els participants en aquests actes, sense perjudici del lliure exercici de la llibertat d'expressió i de manifestació.

k) Exercir i promoure activament la no-discriminació per raó de naixement, origen racial o ètnic, sexe, religió, convicció o opinió, edat, discapacitat, nacionalitat, malaltia o estat de salut, orientació sexual, identitat sexual, expressió de gènere o característiques sexuals, situació socioeconòmica, llengua, afinitat política i sindical, aparença o qualsevol altra condició o circumstància personal o social dels membres de la comunitat universitària i del personal de les entitats col·laboradores o que prestin serveis a la universitat.

l) Exercir, si escau, les responsabilitats pròpies del càrrec de representació per al qual hagin estat elegits.

m) Informar, en cas d'exercir la representació de l'estudiantat, els seus representats de les activitats i les resolucions dels òrgans col·legiats en què participa, així com de les seves pròpies actuacions, amb la reserva i la discreció que s'estableixin en aquests òrgans.

n) Participar de manera activa i responsable en les reunions dels òrgans col·legiats per als quals hagin estat elegits.

o) Contribuir a la millora de les finalitats i del funcionament de la universitat.

p) Qualsevol altre deure que li assignin els Estatuts o, si escau, les Normes d'organització i funcionament de la universitat en què està matriculat o matriculada.

CAPÍTOL III

De l'accés i l'admissió a la universitat

Article 12. *Accés i admissió als ensenyaments universitaris.*

1. Les persones que compleixin els requisits exigits per la legislació tenen dret a accedir als ensenyaments oficials de qualsevol universitat espanyola i a sol·licitar-hi l'admissió, d'acord amb els procediments que preveu la normativa vigent.

2. Per facilitar els tràmits de matrícula, les universitats han d'establir mecanismes de gestió i assessorament que ajudin l'estudiantat a dissenyar el seu itinerari curricular, d'acord amb la normativa vigent.

Article 13. *Accés i admissió d'estudiants amb discapacitat.*

1. Els procediments d'accés i admissió, dins del marc de les normes que estableix el Govern, les comunitats autònomes i les universitats, s'han d'adaptar a les necessitats específiques de les persones amb discapacitat, a fi de garantir la igualtat d'oportunitats i la plena integració a la universitat.

2. Així mateix, les universitats han de fer accessibles els seus espais i edificis, inclosos els espais virtuals, de conformitat amb la normativa aplicable, i han de posar a disposició de l'estudiantat amb discapacitat els mitjans materials, humans i tècnics necessaris per garantir la igualtat d'oportunitats en el desenvolupament de l'activitat acadèmica i la plena integració a la comunitat universitària.

CAPÍTOL IV

De la mobilitat estudiantil

Article 14. *Programes de mobilitat.*

1. Les universitats han de promoure la mobilitat nacional i internacional de l'estudiantat, atès que és un dret d'aquest i contribueix a la seva formació integral.

2. Les universitats han d'informar l'estudiantat dels programes de mobilitat, nacionals o internacionals, propis o de l'Administració General de l'Estat, de les comunitats autònomes, de la Unió Europea o d'altres entitats. Aquests programes poden atendre la formació acadèmica pròpia de la titulació i altres àmbits de formació integral de l'estudiantat, com ara la formació transversal en valors democràtics, la formació orientada a l'ocupació i qualsevol altre àmbit que la universitat promogui d'acord amb els seus principis i finalitats.

3. Així mateix, les universitats poden promoure programes específics de mobilitat, nacionals i internacionals, per a la realització dels treballs de fi de grau i de fi de màster universitari, així com per a la realització de pràctiques acadèmiques externes curriculars o extracurriculars, sense perjudici del que estableix la normativa espanyola vigent en matèria d'estrangeria i immigració.

4. Amb caràcter general, els programes de mobilitat s'han de dur a terme en qualsevol dels ensenyaments universitaris oficials de grau, màster universitari i doctorat:

a) L'estudiantat dels ensenyaments de grau i de màster universitari pot participar en els programes de mobilitat, la durada i el moment de la carrera acadèmica en què es poden dur a terme els quals són els que estableix la memòria de la titulació universitària.

b) L'estudiantat dels ensenyaments de doctorat pot participar en programes de mobilitat durant el període de desenvolupament de la tesi doctoral i del programa de doctorat. La durada d'aquestes estades és la que estableixen la normativa reguladora de la universitat i la normativa que regula la contractació de personal investigador en formació.

5. Per facilitar la participació de l'estudiantat, les administracions competents en matèria universitària i les universitats han de promoure ajuts i programes de mobilitat.

6. L'estudiantat pot obtenir ajuts i beques que contribueixin a sufragar les despeses d'allotjament i manutenció durant l'estada al centre de destinació, en les condicions que estableixi la normativa d'ajuts a la mobilitat aplicable en cada cas.

7. Les administracions públiques i les universitats han de treballar per garantir que els imports de les beques i els ajuts que obté l'estudiantat per a accions de mobilitat s'abonin abans de dur a terme l'acció, sense perjudici de la normativa vigent d'àmbit estatal o autonòmic.

8. Les universitats han de garantir que les accions de mobilitat es duguin a terme en períodes compatibles amb el desenvolupament ordinari de l'activitat acadèmica en què l'estudiant està matriculat.

9. Les universitats, les administracions públiques competents, la representació de l'estudiantat i les associacions universitàries han de col·laborar en la difusió i la informació dels programes de mobilitat entre l'estudiantat universitari.

10. Les universitats han d'establir mecanismes de suport i actuació davant de possibles situacions de vulneració de drets o de discriminació durant l'estada de mobilitat.

Article 15. *Reconeixement acadèmic de la mobilitat.*

1. Les universitats han d'establir, d'acord amb la seva normativa pròpia, els procediments adequats perquè l'estudiantat que participi en els programes de mobilitat conegui, abans d'incorporar-se a la universitat de destinació, les assignatures que es reconeixen acadèmicament en el pla d'estudis de la titulació que cursa a la universitat d'origen. L'àmbit d'aquests programes de mobilitat pot ser nacional o internacional.

2. L'estudiantat ha de tenir assignat un tutor o una tutora docent o, en tot cas, té dret a rebre orientació acadèmica sobre el procediment de mobilitat i les seves implicacions docents. La persona responsable d'aquesta orientació ha de col·laborar amb l'estudiantat en l'elaboració de l'acord d'estudis corresponent al programa de mobilitat, nacional o internacional. En aquest document han de quedar reflectides, amb caràcter vinculant, les activitats acadèmiques que es duen a terme a la universitat de destinació i la correspondència amb les de la universitat d'origen, la valoració, si escau, en crèdits europeus i les conseqüències de l'incompliment dels termes que s'hi estableixen.

3. Per al reconeixement de coneixements i competències, les universitats han de tenir en compte el valor formatiu conjunt de les activitats acadèmiques dutes a terme, i no pas la identitat entre assignatures i programes ni l'equivalència plena dels crèdits. Així mateix, es pot reconèixer haver cursat una activitat de microcredencial, que s'ha d'incloure en el suplement europeu al títol.

4. Les activitats acadèmiques dutes a terme a la universitat de destinació s'han de reconèixer i incorporar a l'expedient de l'estudiantat a la universitat d'origen un cop finalitzada l'estada o, en tot cas, al final del curs acadèmic corresponent, amb les qualificacions obtingudes en cada cas. A aquest efecte, les universitats han d'establir taules de correspondència de les qualificacions en cada conveni bilateral de mobilitat, que han de ser públiques i accessibles per a l'estudiantat.

5. Els programes de mobilitat en què hagi participat l'estudiantat i els resultats acadèmics obtinguts, així com les activitats que no formin part del contracte o acord d'estudis i que acrediti la universitat de destinació, s'han de fer constar en el suplement europeu al títol, d'acord amb el que estableix la normativa vigent en la matèria.

Article 16. *Mobilitat nacional i internacional de l'estudiantat amb discapacitat.*

Les administracions públiques i les universitats han de promoure la participació de l'estudiantat amb discapacitat en programes de mobilitat nacionals i internacionals, establint les places reservades pertinents, garantint el finançament suficient en cada cas i disposant dels sistemes d'informació, cooperació, atenció i suport de les unitats d'atenció a aquest estudiantat.

CAPÍTOL V

De l'orientació i les tutories

Article 17. *Orientació i tutoria acadèmica dels estudis universitaris.*

1. L'estudiantat ha de rebre orientació acadèmica i seguiment transversal sobre la seva titulació i la seva formació. Aquesta informació ha de fer referència, entre d'altres, als aspectes següents:

a) Objectius acadèmics i formatius de la titulació.
b) Equipaments, laboratoris, biblioteques i altres recursos i serveis.
c) Estructura i programació progressiva dels ensenyaments.
d) Metodologies docents aplicades.
e) Sistemes i cronogrames d'avaluació generals.
f) Funció i oferta de pràctiques acadèmiques externes.
g) Mecanismes per compatibilitzar l'activitat acadèmica amb les activitats laborals i possibilitats de compatibilitzar-la amb altres activitats de la vida universitària.
h) Formació transversal i complementària que ofereixi la universitat.
i) Programes de mobilitat nacional i internacional.
j) Beques i ajuts disponibles.
k) Indicadors de qualitat acadèmica i d'inserció laboral de les titulacions.

2. Els centres, per desenvolupar els seus programes d'orientació i d'acord amb el que estableix la normativa de les universitats, han de nomenar coordinadors o coordinadores de titulació, entre les funcions dels quals hi ha d'haver l'orientació general sobre els estudis universitaris que coordinen, amb la finalitat de reforçar i complementar la informació acadèmica, contribuir a la formació integral de l'estudiantat i preparar-lo per a l'exercici d'activitats professionals. Aquesta figura pot tenir denominacions diferents, segons el que estableixi la normativa de cada universitat.
3. Les universitats o els centres han de disposar d'un pla d'acció tutorial.
4. Els programes d'orientació i tutoria, així com les activitats de tutoria, s'han d'adaptar a les necessitats de l'estudiantat amb discapacitat, amb necessitats específiques de suport educatiu i amb dificultats d'aprenentatge. El professorat tutor pot requerir el suport de personal especialitzat quan sigui necessari, atenent les necessitats de l'estudiantat.
5. S'ha de promoure l'establiment de programes de tutoria permanent i personalitzada perquè l'estudiantat amb discapacitat pugui disposar d'atenció tutorial al llarg dels seus estudis.

Article 18. *Orientació i tutoria acadèmica de la titulació.*

1. Els coordinadors i les coordinadores i, si escau, els tutors i les tutores de titulació oficial han d'orientar l'estudiantat matriculat en aquesta titulació, tant de manera col·lectiva com individual, sobre la informació general de caràcter acadèmic i la transició al món laboral.
2. Aquesta tasca d'orientació i tutoria ha de facilitar, com a mínim:

a) El procés de transició i adaptació de l'estudiantat de la titulació a l'entorn universitari.
b) La informació acadèmica general sobre el pla d'estudis de la titulació.
c) Els recursos d'aprenentatge disponibles.
d) La inserció al món laboral, les oportunitats de formació complementària i permanent i el desenvolupament inicial de la carrera professional.
e) L'orientació i la informació sobre el sistema de pràctiques acadèmiques externes de la titulació.
f) La informació sobre els serveis de la universitat responsables de l'orientació i l'atenció en matèria de salut mental, de l'adaptació curricular de l'estudiantat amb discapacitat, amb necessitats específiques de suport educatiu i amb dificultats d'aprenentatge, i sobre les unitats de suport en situacions d'assetjament o discriminació.
g) Altres informacions sobre els serveis i les unitats d'atenció a l'estudiantat i a la vida universitària, així com sobre la representació de l'estudiantat.

Article 19. *Orientació i tutoria acadèmica de matèries i assignatures.*

1. Totes les matèries o assignatures han de tenir tutoria i un professor o una professora responsable.

2. L'estudiantat ha de rebre orientació acadèmica individualitzada en el procés d'aprenentatge de cada matèria o assignatura del seu pla d'estudis, mitjançant tutories al llarg del curs acadèmic. Aquestes tutories han de tenir un calendari definit a l'inici de la impartició de l'assignatura, que s'ha de comunicar degudament a l'estudiantat, s'han de dur a terme regularment al llarg del curs i han de constar a la guia docent. Concretament, els centres o, si escau, els departaments han de garantir igualment l'acció tutorial en els treballs de fi d'estudis, tant de grau com de màster universitari, amb característiques similars pel que fa a la regularitat i la publicitat. Aquest calendari es pot modificar per motius degudament justificats i amb l'aprovació dels responsables de la docència de la titulació o del centre. Qualsevol modificació s'ha de comunicar oficialment a tot l'estudiantat matriculat.

3. Els centres o, si escau, els departaments i les universitats han de garantir el dret de l'estudiantat a accedir a les tutories acadèmiques i, a aquest efecte, han d'establir els horaris i les modalitats adequats, compatibles amb les activitats docents del professorat i de l'estudiantat. En el cas dels estudis oficials que s'imparteixen en modalitat docent virtual, les universitats han de garantir mecanismes efectius d'orientació i tutoria acadèmica, que es poden dur a terme mitjançant modalitats síncrones o asíncrones, sempre que es garanteixin una interacció adequada amb el professorat i un acompanyament efectiu i personalitzat de l'estudiantat, d'acord amb les característiques del model educatiu i organitzatiu de la universitat. En tot cas, si l'estudiant o l'estudianta ho sol·licita, la tutoria pot ser síncrona, en els termes que preveu la normativa de la universitat.

4. Els centres o, si escau, els departaments i les universitats poden promoure programes de mentoria en què estudiants de cursos superiors o estudiants titulats orientin l'estudiantat de nou ingrés. Aquest estudiantat mentor ha de veure reconeguda la seva tasca mitjançant la inclusió en el suplement europeu al títol i l'expedició d'un certificat acreditatiu per part de la universitat.

CAPÍTOL VI

De la programació docent en estudis oficials

Article 20. *Programació docent dels ensenyaments universitaris que condueixen a l'obtenció d'un títol oficial.*

1. La universitat ha de garantir que la docència, la dotació de professorat i els recursos i equipaments d'aprenentatge corresponents a les diferents titulacions oficials compleixin les condicions de qualitat que estableix la normativa vigent.

2. L'estudiantat té dret a conèixer els plans docents de les matèries o assignatures en què prevegi matricular-se amb prou antelació i, en tot cas, abans de l'obertura del termini de matrícula de cada curs acadèmic. Els plans docents han de constar a les guies docents, que tenen caràcter oficial, i han d'estar publicats i ser accessibles en la forma que estableixi la normativa de la universitat.

3. Les guies docents han d'incloure, entre altres qüestions acadèmiques, a més del que estableix el Reial decret 822/2021, de 28 de setembre, pel qual s'estableix l'organització dels ensenyaments universitaris i del procediment d'assegurament de la seva qualitat, les característiques de l'avaluació, incloent-hi la ponderació de cadascuna de les proves que s'han de dur a terme. Els criteris d'avaluació que consten a les guies docents no es poden modificar un cop finalitzat el període de matrícula ni iniciada l'activitat docent de la matèria o assignatura, llevat que hi hagi una motivació prèvia, l'autorització i l'acord de l'òrgan de gestió de l'activitat acadèmica, i que es garanteixi que tot l'estudiantat matriculat en la matèria o assignatura en tingui coneixement. Les guies docents també poden preveure l'adaptació curricular i del sistema d'avaluació per a l'estudiantat amb discapacitat, necessitats específiques de suport educatiu i dificultats d'aprenentatge, d'acord amb el que estableix la normativa de la universitat.

4. Les guies docents de les matèries o assignatures impartides en modalitat virtual també han d'incloure informació sobre els requisits tècnics necessaris per cursar-les, la plataforma tecnològica que configura el campus docent i els mecanismes d'interrelació acadèmica entre l'estudiantat i el professorat responsable de la docència, així com la interrelació amb els tutors o les tutores, o figures similars, que complementen l'acció acadèmica del professorat.

5. Els centres o, si escau, els departaments han de garantir el compliment adequat de la programació de cada assignatura o matèria en tots els grups docents en què s'imparteixi, independentment de la modalitat d'impartició.

6. La programació docent de cada curs ha de ser aprovada pels òrgans competents en cada cas i en cada universitat, d'acord amb la seva normativa, i cal garantir que l'aprovi un òrgan amb representació de l'estudiantat.

Article 21. *Pràctiques acadèmiques externes i formació dual.*

1. Les pràctiques acadèmiques externes són una activitat de naturalesa formativa de l'estudiantat, l'objectiu de la qual és permetre-li aplicar i complementar els coneixements adquirits durant la seva formació acadèmica, afavorir l'adquisició de competències que el preparin per a l'exercici d'activitats professionals i facilitar-ne l'ocupabilitat.

2. L'estudiantat pot fer les pràctiques acadèmiques externes en empreses, administracions i entitats públiques, organitzacions socials i empresarials, organismes i institucions, i entitats públiques i privades, d'acord amb la modalitat que preveu la normativa vigent.

3. L'estudiantat pot fer pràctiques acadèmiques externes en dues modalitats: pràctiques curriculars i extracurriculars. Les pràctiques curriculars són activitats acadèmiques reglades i tutelades que formen part del pla d'estudis. Les pràctiques extracurriculars, igualment tutelades, són les que l'estudiantat fa amb caràcter voluntari durant el període de formació i que, tot i tenir les mateixes finalitats, no estan incloses en els plans d'estudis, sense perjudici que s'incorporin posteriorment al suplement europeu al títol.

4. Per garantir la realització de les pràctiques acadèmiques externes de l'estudiantat, les universitats han d'establir convenis de cooperació educativa amb empreses, institucions i entitats, nacionals o internacionals. A l'hora d'establir aquests convenis, les universitats han de tenir presents les necessitats de l'estudiantat amb discapacitat, necessitats educatives específiques i dificultats d'aprenentatge per dur a terme les pràctiques respectives.

5. Per garantir la qualitat formativa de les pràctiques, el projecte formatiu que acordin les parts implicades en el seu desenvolupament ha d'incloure les competències que ha d'adquirir l'estudiantat, la dedicació en crèdits ECTS, els drets i deures de l'estudiantat, la informació sobre el centre o els centres on es duen a terme les pràctiques, les activitats formatives que s'han de desenvolupar, el calendari i l'horari, així com el sistema d'avaluació.

6. Per dur a terme les pràctiques externes curriculars i extracurriculars, l'estudiantat ha de comptar amb una persona tutora acadèmica de la universitat i una persona tutora de l'entitat col·laboradora, que han d'acordar el pla formatiu de l'estudiantat implicat, el qual se li ha de comunicar abans de l'inici de les pràctiques, i n'han de fer el seguiment. En tot cas, en les pràctiques externes curriculars i extracurriculars, la universitat i l'entitat col·laboradora han d'exercir la tutela i són responsables en els termes que estableix el conveni. En aquest sentit, l'actuació del tutor o tutora de la universitat i de l'entitat o empresa col·laboradora ha de garantir un seguiment adequat del desenvolupament de les pràctiques i ha d'incloure, com a mínim, una reunió d'orientació inicial, una d'intermèdia i una de valoració final.

7. La universitat, a través dels òrgans responsables de la planificació i la gestió de la docència i de l'ordenació acadèmica, ha de disposar de procediments d'anàlisi i avaluació del sistema de pràctiques que incorporin la participació de l'estudiantat.

8. En els convenis de cooperació educativa, si així ho estableix la normativa estatal que els regula, es poden preveure, si escau, mecanismes de compensació a l'estudiantat, per part de les entitats corresponents, de determinades despeses en què pugui incórrer i que estiguin directament relacionades amb el desenvolupament de les pràctiques, en el concepte que estipulin els convenis respectius i la normativa vigent.

9. Les pràctiques acadèmiques externes de caràcter formatiu han d'estar ajustades a la formació i les competències de l'estudiantat explicitades en el pla d'estudis de la titulació i no poden comprendre en cap cas la substitució de les funcions de cap lloc de treball de l'entitat, empresa o organització on es duguin a terme.

10. Les pràctiques relacionades amb els ensenyaments de titulacions oficials que donen accés a professions regulades s'han de regir pel que preveu la normativa corresponent. Concretament, s'ha de complir el que estableixen les ordres ministerials que les regulen i les directives europees que, si escau, en determinen les característiques, pel que fa a la tipologia de l'entitat on s'implementen i a la modalitat d'impartició de la docència establerta, ja sigui presencial, híbrida o virtual. L'ANECA i les agències de qualitat creades per llei a les comunitats autònomes han d'incorporar com a aspecte prioritari l'assegurament del compliment del que estableix aquest apartat en el procediment de renovació de l'acreditació del títol de grau o de màster universitari.

11. La realització de pràctiques acadèmiques externes per part de l'estudiantat universitari, en qualsevol de les seves modalitats, n'ha de determinar la inclusió en el sistema de la Seguretat Social, en els termes i les condicions que estableix la normativa de la Seguretat Social.

12. Les universitats poden disposar de plataformes o aplicacions que registrin el seguiment de l'estudiantat en pràctiques, cosa que en permet la traçabilitat.

13. Les universitats, juntament amb les entitats col·laboradores, han de garantir que les ràtios d'estudiants en pràctiques per tutor o tutora acadèmics i per tutor o tutora de l'entitat col·laboradora siguin coherents amb els objectius formatius que estableix el conveni i n'assegurin la qualitat en el desenvolupament de les pràctiques acadèmiques.

14. Les universitats han de vetllar pel fet que els convenis de pràctiques externes se subscriguin únicament amb entitats col·laboradores que ofereixin garanties suficients per al desenvolupament formatiu adequat de les pràctiques acadèmiques externes i el respecte dels drets de l'estudiantat. En particular, no es poden subscriure convenis amb les entitats que estiguin incurses en alguna de les causes d'exclusió que preveu la normativa vigent reguladora de les pràctiques acadèmiques externes.

15. Atesa l'especificitat de la formació mixta que implica la formació dual, les universitats han d'establir una normativa específica, d'acord amb el que estableix la normativa acadèmica vigent en aquesta matèria i tenint en compte la normativa laboral que també la regula, amb l'objectiu de garantir-ne el desenvolupament adequat i l'equilibri formatiu entre la formació rebuda a les aules i la formació i la realització d'activitats a l'empresa, entitat o organització on s'implementi aquesta modalitat docent. En particular, s'ha de garantir la qualitat de l'actuació orientadora de la tutoria acadèmica i de la que es duu a terme a l'entitat on es fa la formació laboral, així com l'efectivitat de la coordinació entre ambdues.

CAPÍTOL VII

Sistema d'avaluació de l'estudiantat en les titulacions oficials

Article 22. *Avaluació dels aprenentatges dels estudiants.*

1. El sistema d'avaluació dels ensenyaments universitaris oficials té com a referent l'avaluació contínua, com a eina eficaç per valorar el progrés de l'aprenentatge de l'estudiantat. En tot cas, les universitats, en exercici de l'autonomia universitària i mitjançant les seves normes d'avaluació o, si escau, les dels centres, poden adaptar el sistema d'avaluació i establir formats alternatius a les necessitats derivades de la naturalesa acadèmica i formativa d'una matèria o assignatura determinada. Aquests

formats alternatius poden consistir en un examen final, la realització d'un treball final, la realització d'una pràctica final o altres fórmules que es decideixin, que han de constar en la normativa d'avaluació dels centres o de les universitats.

2. Les universitats han de facilitar la compatibilització de l'activitat acadèmica amb l'activitat laboral de l'estudiantat pel que fa a l'avaluació dels seus aprenentatges, en els termes que estableixi la normativa de la universitat, tenint en compte la naturalesa acadèmica i formativa de cada matèria o assignatura i, així mateix, les possibilitats organitzatives de l'activitat docent corresponent.

3. L'avaluació del rendiment acadèmic de l'estudiantat en cada matèria o assignatura ha de respondre a criteris acadèmics públics i objectius, que han de constar a les guies docents de les matèries o assignatures. La concreció de l'avaluació en diverses proves ha de ser coherent amb els objectius formatius de l'assignatura, integrada en el curs en què s'estableix en el pla d'estudis, i amb el conjunt de la titulació.

4. Els calendaris amb les dates, els horaris i els llocs de realització de les proves d'avaluació final, si n'hi ha, han de ser acordats per l'òrgan que correspongui, d'acord amb la normativa de la universitat, garantir la participació de la representació de l'estudiantat, i han de tenir en compte si l'estudiantat afectat cursa els estudis a temps complet o a temps parcial. Aquesta informació s'ha de comunicar amb prou antelació, tant pel que fa a les proves d'avaluació contínua com a les proves finals.

5. La programació de les proves d'avaluació no es pot modificar, llevat dels casos en què, per impossibilitat sobrevinguda, no es pugui dur a terme en els termes establerts. Davant d'aquestes situacions excepcionals, els responsables de les titulacions han de fer les consultes oportunes al professorat i a l'estudiantat implicats per proposar una nova programació d'acord amb el que preveu la normativa vigent.

6. L'estudiantat que, per motius d'assistència a reunions dels òrgans col·legiats de representació universitària o d'òrgans i estaments suprauniversitaris de caràcter institucional per exercir la seva activitat de representació, per motius de salut significatius degudament justificats, per raons de cura de persones dependents a càrrec seu, per defunció o malaltia greu de familiars directes, per coincidència amb altres proves d'avaluació, per concurrència amb exàmens de processos selectius de les administracions públiques o exàmens oficials de validesa estatal, per citacions judicials o per altres motius previstos en les normatives respectives, no pugui assistir a les proves d'avaluació programades, té dret que se li fixi un dia i una hora diferents per fer-les. De la mateixa manera, els motius indicats en aquest apartat s'apliquen a la justificació de la no assistència a classe d'una determinada assignatura, sense que això pugui comportar cap penalització per a l'estudiantat.

7. Les universitats han de vetllar, d'acord amb la seva normativa, perquè les reunions dels seus òrgans no coincideixin amb els períodes d'exàmens finals ni amb els dies d'estudi previs.

8. En la programació dels sistemes d'avaluació, s'ha d'evitar, de conformitat amb el que estableix la normativa de la universitat, que es convoqui l'estudiantat a proves de caràcter global de diferents assignatures del mateix curs en un interval inferior a vint-i-quatre hores. En tot cas, i d'acord amb la normativa esmentada anteriorment, l'estudiantat té dret que les proves de caràcter global o final a què sigui convocat no coincideixin en la data i l'hora.

9. El professor o la professora pot requerir a l'estudiantat que s'identifiqui en qualsevol moment durant el desenvolupament de la prova d'avaluació. La identitat s'ha d'acreditar mitjançant l'exhibició del carnet d'estudiant, del document nacional d'identitat, del passaport o, si no se'n disposa, d'un document oficial que n'acrediti la identitat, sempre d'acord amb les normes de la universitat i la normativa general establerta a aquest efecte.

10. L'estudiantat té dret a rebre un justificant documental d'haver dut a terme les proves d'avaluació un cop finalitzades.

11. L'estudiantat té dret a disposar, en cada curs, d'almenys dues convocatòries per a cada assignatura: una d'ordinària i una d'extraordinària. La concreció general

d'aquestes convocatòries i la corresponent a cada titulació s'ha d'establir en les normes d'avaluació de la universitat, atenent les característiques del model d'impartició de la docència i tenint en compte la naturalesa acadèmica i formativa de l'assignatura. S'ha de procurar que, en la convocatòria extraordinària, sigui possible obtenir la totalitat de la nota final de l'assignatura.

12. L'estudiantat té dret a fer l'avaluació en qualsevol de les llengües d'impartició de l'assignatura especificades a la guia docent corresponent.

13. Les proves d'avaluació en format d'examen han de comptar amb l'assistència i la supervisió del professorat, llevat que, si escau, la normativa de la universitat estableixi el contrari per a les que es facin en format virtual.

14. Les universitats, en el marc de la llibertat acadèmica que tenen reconeguda, poden establir mecanismes de compensació per matèria i constituir tribunals que permetin valorar globalment la trajectòria acadèmica i la tasca duta a terme pels estudiants que ho sol·licitin, i decidir si disposen dels coneixements i les competències suficients per obtenir el títol acadèmic al qual aspiren.

15. Les proves d'avaluació s'han d'adaptar a les necessitats de l'estudiantat amb discapacitat, necessitats específiques de suport educatiu i dificultats d'aprenentatge. Els centres o, si escau, els departaments han d'aplicar les adaptacions metodològiques, temporals i espacials necessàries.

Article 23. *Treballs i memòries d'avaluació.*

1. Els treballs, les memòries i les altres evidències d'avaluació en un únic suport material, físic o virtual, han de ser conservats pel professor o la professora responsable de l'avaluació de la matèria o assignatura fins a la finalització del curs següent, en els termes que preveu la normativa de la universitat. Un cop transcorregut aquest termini i d'acord amb la normativa esmentada, els treballs, les memòries i les altres evidències d'avaluació es poden retornar a l'estudiantat signant que ho sol·liciti, llevat que estigui pendent de resolució un recurs. La normativa de cada universitat ha d'establir la destinació del material conservat un cop finalitzat aquest termini. En el cas de les titulacions virtuals, atesa la naturalesa d'algunes de les proves i evidències d'avaluació, la universitat en pot assumir la responsabilitat de conservació.

2. La publicació o reproducció total o parcial dels treballs a què es refereix el paràgraf anterior, o la utilització d'aquests amb qualsevol altra finalitat diferent de l'estrictament acadèmica, requereix l'autorització expressa de l'autor o dels autors, d'acord amb la legislació sobre propietat intel·lectual.

3. Els projectes de fi de carrera, els treballs de fi de grau i de màster universitari, així com les tesis doctorals, s'han de regir per la normativa específica corresponent.

4. Les publicacions resultants dels treballs, especialment en el cas del doctorat, s'han de regir per la normativa sobre propietat intel·lectual i industrial.

Article 24. *Tribunals d'avaluació.*

1. L'estudiantat pot sol·licitar una avaluació davant d'un tribunal, d'acord amb les condicions i la regulació que estableixin les universitats a aquest efecte.

2. La normativa de la universitat sobre els tribunals d'avaluació ha de preveure, si escau, mecanismes de substitució en els supòsits d'abstenció o recusació d'algun dels seus membres.

Article 25. *Comunicació de les qualificacions.*

1. Dins dels terminis i d'acord amb el procediment que estableix la universitat, el professorat responsable de l'avaluació ha de publicar les qualificacions de les proves fetes amb prou antelació perquè l'estudiantat pugui exercir el dret de revisió que preveu la normativa de la universitat.

2. Les universitats han de determinar, d'acord amb les característiques dels seus models docents i sistemes d'avaluació, els terminis, els procediments i les modalitats de revisió de les qualificacions, garantint, en tot cas, que aquesta revisió es pugui dur a terme abans que finalitzi el termini de lliurament de les actes.

3. En les matèries o assignatures presencials, juntament amb la publicació de les qualificacions, s'han de fer públics l'horari, el lloc i la data en què se n'ha de fer la revisió. En les matèries i assignatures virtuals, els procediments de revisió es poden dur a terme a través dels canals i les eines propis del seu model educatiu, mitjançant modalitats síncrones o asíncrones. Aquests procediments han de garantir l'accessibilitat per a l'estudiantat amb discapacitat.

4. El professorat o, si escau, la universitat ha de garantir la conservació, la integritat i la disponibilitat de les evidències d'avaluació de les proves, en suport físic o digital, durant el període que preveu la normativa de la universitat. En els supòsits de sol·licitud de revisió o de recurs contra la qualificació i, d'acord amb la normativa esmentada, les evidències s'han de conservar, com a mínim, fins que hi hagi una resolució ferma.

5. Les universitats han de garantir que cada estudiant només pugui conèixer la seva pròpia qualificació, sense perjudici de la possible publicació anonimitzada de resultats acadèmics agregats.

Article 26. *Revisió davant del professorat o, si escau, davant del tribunal d'avaluació.*

1. L'estudiantat té dret a la revisió individualitzada de les qualificacions obtingudes en totes les proves o activitats d'avaluació, en els termes que preveu la normativa de la universitat i tenint en compte el que estableix aquest Reial decret.

2. La revisió s'ha de fer davant del professorat responsable de l'avaluació, del coordinador o coordinadora de la matèria o assignatura o, si escau, davant d'un tribunal d'avaluació o òrgan de revisió acadèmica previst per la universitat. En aquest acte de revisió, l'estudiantat ha de rebre del professorat les explicacions sobre la qualificació obtinguda.

3. Les universitats han de determinar, d'acord amb les característiques dels seus models docents i sistemes d'avaluació, les condicions de visualització, consulta i, si escau, accés a les proves i activitats objecte de revisió, garantint sempre el dret de l'estudiantat a accedir-hi. En el cas de les matèries o assignatures virtuals i de les universitats en què tota la modalitat docent sigui virtual, els procediments de revisió i visualització de les evidències d'avaluació es poden dur a terme mitjançant els canals i les eines propis del seu model educatiu, a través de modalitats síncrones o asíncrones, sempre que se'n garanteixin l'efectivitat i la qualitat. En aquest cas, si l'estudiant o l'estudianta ho sol·licita, la revisió pot ser síncrona.

4. L'estudiantat que sol·liciti una revisió té dret a obtenir una còpia dels seus propis exercicis revisats i valorats pel professorat, que, atès que contenen aquestes valoracions, no es poden distribuir ni difondre per cap mitjà.

5. La revisió, amb caràcter general, no ha d'implicar l'empitjorament de la qualificació inicial, sense perjudici de la correcció d'errors materials o aritmètics.

6. Els procediments i els terminis de revisió s'han de regular per la normativa de cada universitat, de manera compatible amb els seus procediments de gestió acadèmica i de tancament d'actes, i s'han d'adaptar a les necessitats de l'estudiantat amb discapacitat, necessitats específiques de suport educatiu i dificultats d'aprenentatge.

7. El període de revisió ha de finalitzar abans del termini que estableix la universitat per a la publicació i el tancament de les actes.

8. S'ha de garantir que la revisió no coincideixi amb proves d'avaluació, per assegurar l'efectivitat dels drets de l'estudiantat.

9. La revisió, en les matèries o assignatures presencials, s'ha de fer al centre on s'imparteix la matèria o assignatura corresponent, llevat que hi hagi un acord exprés entre el professorat i l'estudiantat.

Article 27. *Reclamació davant de l'òrgan competent.*

1. Contra la decisió del professorat responsable de l'avaluació o, si escau, del tribunal d'avaluació, l'estudiantat pot presentar una reclamació motivada davant l'òrgan corresponent i d'acord amb els procediments que preveu la normativa de cada universitat, atenent els seus models docents i sistemes d'avaluació.

2. La resolució de les reclamacions ha de correspondre sempre a professorat o òrgans diferents dels que hagin intervingut en el procés d'avaluació o de revisió prèvia.

3. La resolució de les reclamacions ha de tenir en compte el contingut de les evidències d'avaluació en relació amb els coneixements, les competències i les habilitats que vehicula el projecte formatiu de cada matèria o assignatura.

Article 28. *Reconeixement i transferència d'activitats universitàries culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries, de sostenibilitat i de cooperació.*

Les universitats han de regular el procediment per fer efectiu el dret de l'estudiantat al reconeixement acadèmic per la seva participació en activitats universitàries culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries, de sostenibilitat i de cooperació, d'acord amb el que disposa la legislació aplicable. Si escau, aquestes activitats s'han de transferir a l'expedient de l'estudiantat i al suplement europeu al títol, d'acord amb la normativa vigent.

CAPÍTOL VIII

De la programació docent i l'avaluació de l'estudiantat dels ensenyaments que no condueixen a l'obtenció d'un títol oficial.

Article 29. *Estudiants dels ensenyaments que no condueixen a l'obtenció d'un títol oficial.*

1. Les universitats han d'establir els criteris que regulin la programació docent i l'avaluació dels estudiants que cursen els diferents tipus d'ensenyaments de formació permanent, incloses les microcredencials, que no condueixen a l'obtenció d'un títol oficial.

2. En tot cas, les universitats han de garantir el dret d'aquests estudiants a rebre una formació de qualitat, així com a conèixer la programació docent i els criteris d'avaluació abans de formalitzar la matrícula, i el procediment de revisió i reclamació de les qualificacions.

CAPÍTOL IX

De la participació i la representació estudiantil

Article 30. *Principis generals.*

La universitat, com a projecte col·lectiu en una societat democràtica, ha de promoure la participació de tots els col·lectius que la integren, des del respecte a la pluralitat i a la llibertat d'opinió. L'estudiantat, protagonista de l'activitat universitària, ha d'assumir el compromís de corresponsabilitat en la presa de decisions, participant en els diferents òrgans de govern i representació a través dels seus representants elegits democràticament, promovent els principis de representació paritària i de presència equilibrada entre dones i homes, així com l'equilibri entre els principals sectors de la comunitat universitària.

Article 31. *Elecció de representants.*

1. L'estudiantat universitari s'ha d'implicar en la participació activa i democràtica en els òrgans de govern i representació de la seva universitat, centre i, si escau, departament, així com en els seus propis col·lectius, mitjançant l'elecció democràtica dels seus representants, i en els altres àmbits i òrgans que determinin els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament.

2. Tot l'estudiantat matriculat a la universitat que cursi estudis conduents a l'obtenció d'un títol oficial (de grau, de màster universitari o de doctorat) té dret a ser elector i elegible, en els termes que estableixen els Estatuts i, si escau, les Normes d'organització i funcionament de la seva universitat i els reglaments que els despleguen.

3. Les universitats han d'impulsar la participació activa de l'estudiantat en els processos electorals, proporcionar la informació i els mitjans materials necessaris i fomentar el debat, així com facilitar i promoure la implicació de l'estudiantat en el disseny dels mecanismes per estimular-ne la participació.

4. Són representants de l'estudiantat que cursa estudis conduents a l'obtenció d'un títol oficial:

a) Els i les estudiants que, elegits pels seus companys i companyes, formin part dels òrgans col·legiats de govern i representació de la universitat.

b) Els i les estudiants que, elegits pels seus companys i companyes, exerceixin altres funcions representatives, d'acord amb la normativa de cada universitat.

5. S'ha de promoure que la representació estudiantil respecti el principi de paritat, amb una participació proporcional d'homes i dones. Així mateix, s'ha de promoure la participació de les persones amb discapacitat i d'altres col·lectius vulnerables en aquesta representació estudiantil.

6. De la mateixa manera, la normativa de cada universitat pot regular la representació de l'estudiantat que cursi estudis que no condueixen a l'obtenció d'un títol oficial.

Article 32. *Drets dels i les representants estudiantils.*

Els i les representants dels estudiants tenen dret a:

a) L'exercici lliure de la seva representació o delegació de manera autònoma.

b) Expressar-se lliurement, sense més limitacions que les derivades de la normativa general i de la universitat, i del respecte a les persones i a la institució universitària de la qual formen part.

c) Rebre informació exacta i concreta sobre els assumptes que afectin l'estudiantat.

d) Participar corresponsablement en el procés de presa de decisions i polítiques estratègiques, així com el dret al sufragi passiu.

e) Compatibilitzar les seves tasques acadèmiques, sense perjudici de la seva formació, amb les seves activitats representatives. Les universitats han d'establir procediments perquè l'activitat acadèmica dels representants i dels delegats i les delegades de l'estudiantat no quedi afectada per aquestes activitats. Les universitats han d'incloure en el seu pla de conciliació un apartat específic per a l'exercici de la representació estudiantil, que faciliti la compatibilitat entre la representació i la formació que cursa l'estudiantat.

f) Disposar d'espais físics i de mitjans electrònics per difondre la informació d'interès per a l'estudiantat. Així mateix, s'han de garantir espais propis i exclusius, no només per difondre informació, sinó també per exercir les seves funcions representatives en general. És fonamental que aquesta informació tingui un format accessible i que aquests espais estiguin adaptats per facilitar l'accés i la participació de l'estudiantat amb discapacitat. En el cas de les universitats amb un model docent virtual, la universitat ha d'adaptar aquesta disposició a aquesta modalitat formativa, i garantir els espais d'interrelació de la representació estudiantil.

g) Disposar dels recursos tècnics i econòmics necessaris per al desenvolupament normal de les seves funcions com a representants estudiantils.

h) Ser un canal de transmissió dels suggeriments, les queixes, les reclamacions i altres comunicacions sobre els assumptes acadèmics i de la vida universitària que afectin l'estudiantat i que hagin de resoldre els òrgans competents de la universitat.

i) Consultar, a través del Consell d'Estudiants de la universitat i en la forma i els límits que estableixi la normativa d'aquesta, el servei responsable de l'assessoria jurídica de la universitat en relació amb qüestions de l'activitat acadèmica i de la vida universitària. Aquesta consulta ha de tenir sempre caràcter col·lectiu (del Consell d'Estudiants de la universitat) i no pot tenir caràcter individual.

j) Rebre informació pública i formació sobre els òrgans de representació estudiantil i els òrgans de representació i de govern de la universitat.

k) Ser escoltats i participar en els processos d'elaboració o modificació de la normativa universitària que afecti l'estudiantat, així com participar en els òrgans o les comissions que aprovin el calendari acadèmic, els horaris i els plans d'estudis, en els processos de gestió de la qualitat acadèmica, d'acord amb el que estableixin la normativa de la universitat i la normativa general, i ser consultats i participar en el moment de definir els programes i les convocatòries de beques i ajuts a l'estudi de la universitat.

l) Poder adreçar-se, individualment o col·lectivament, mitjançant els mitjans de la universitat, al conjunt de l'estudiantat que representen, amb els límits que estableixi la normativa de la universitat i d'acord amb el que disposen les normes legals en matèria de protecció de dades.

Article 33. *Responsabilitats dels i les representants estudiantils.*

Els i les representants de l'estudiantat l'han de representar de manera general, i atendre els interessos de les persones que representen. Així mateix, assumeixen les responsabilitats següents envers les persones que representen i la institució universitària:

a) Assistir a les reunions i traslladar les propostes, les iniciatives, els suggeriments, les queixes, les reclamacions i les crítiques del col·lectiu que representen als òrgans de la universitat —òrgans col·legiats, comissions, el defensor o la defensora de la comunitat universitària o altres òrgans—, sense perjudici del dret de qualsevol estudiant a plantejar-les directament d'acord amb els procediments i els mecanismes que cada universitat estableixi institucionalment a aquest efecte.

b) Fer un bon ús de la informació rebuda per raó del seu càrrec, i respectar la confidencialitat de la informació que els sigui revelada amb aquest caràcter.

c) Protegir, fomentar i defensar els béns i drets de la universitat.

d) Informar degudament i pels canals oficials l'estudiantat que representen sobre les activitats i els acords dels òrgans col·legiats en què participen, així com sobre les seves pròpies actuacions en aquests òrgans, amb la reserva i la discreció que s'hi estableixin.

e) Actuar degudament, d'acord amb els principis i els valors de la universitat, en l'àmbit de la representació estudiantil.

Article 34. *Participació estudiantil i foment d'associacions, federacions i confederacions d'estudiants.*

1. En els termes que estableixen aquest Estatut i la normativa pròpia de les universitats, s'ha d'impulsar la participació estudiantil en associacions i moviments socials, com a expressió de la formació en valors de convivència democràtica i ciutadania.

2. En el marc de les finalitats pròpies de la universitat, s'ha de promoure la constitució d'associacions, col·lectius, federacions i confederacions d'estudiants, que

tenen per objecte desenvolupar activitats del seu interès, d'acord amb el règim que estableixin els seus Estatuts o, si escau, les Normes d'organització i funcionament.

3. L'estudiantat, individualment i organitzat en aquests col·lectius, ha de contribuir de manera proactiva i corresponsable a:

a) L'equilibri, la representació paritària entre dones i homes i la igualtat d'oportunitats en els òrgans de representació de les associacions.

b) La igualtat d'oportunitats entre dones i homes en la formulació dels seus projectes.

c) El foment de la participació dels estudiants amb discapacitat.

d) El compromís de les universitats amb la sostenibilitat i les activitats saludables.

e) El disseny i les polítiques estratègiques dels campus on desenvolupen la seva activitat i, especialment, la millora d'aquests campus perquè siguin sostenibles, saludables i solidaris.

4. Les universitats, en la mesura de les seves possibilitats, han d'habilitar locals i mitjans per al desenvolupament de les activitats i el funcionament de les associacions.

5. Les administracions competents en matèria universitària i les universitats han de consignar en els seus pressupostos les partides corresponents, tenint en compte la seva autonomia pressupostària i les limitacions de disponibilitat pressupostària, que permetin subvencionar la gestió d'aquestes associacions i la participació dels estudiants en aquestes, respectant el principi d'igualtat i de no-discriminació per raó de naixement, origen racial o ètnic, sexe, religió, convicció o opinió, edat, discapacitat, nacionalitat, malaltia o condició de salut, orientació i identitat sexuals, expressió de gènere o característiques sexuals, situació socioeconòmica, llengua, afinitat política i sindical, aparença o qualsevol altra circumstància personal o social.

6. Les universitats, en el seu àmbit d'actuació, poden disposar d'un registre propi d'associacions estudiantils, per al qual s'han d'establir els requisits i les normes de funcionament.

Article 35. *Consells d'estudiants.*

1. Cada universitat ha d'establir un Consell d'Estudiants com a òrgan col·legiat de representació i coordinació de l'estudiantat a la universitat, d'acord amb el que estableixin els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament, tenint en compte el que disposa l'article 44 de la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari. De la mateixa manera, aquestes poden establir consells d'estudiants per facultat, escola o centre.

2. La normativa pròpia de cada universitat ha de regular la composició i l'elecció dels representants i les representants que formin part d'aquests òrgans.

3. Corresponen als consells d'estudiants:

a) Defensar els interessos de l'estudiantat en els òrgans de govern de la universitat o del centre.

b) Vetllar pel compliment dels deures i els drets de l'estudiantat.

c) Formular propostes als òrgans de govern en matèries relacionades amb les seves competències perquè s'incloguin en l'ordre del dia corresponent.

d) Fomentar l'associacionisme estudiantil i la participació de l'estudiantat en la vida universitària.

e) Totes les altres funcions que els atribueixin els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament de cada universitat.

4. Les universitats han de dotar els consells d'estudiants d'espais i dels recursos necessaris, d'acord amb la seva normativa, per al seu funcionament adequat.

5. El president o la presidenta del Consell d'Estudiants de la universitat ha de formar part del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.

Article 36. *Participació en organitzacions nacionals i internacionals.*

1. Les associacions estudiantils de les universitats, inscrites com a tals, tenen dret a integrar-se en xarxes o confederacions d'àmbit nacional o internacional.
2. Per fer efectiva aquesta integració, les administracions competents en matèria universitària i les universitats han de promoure ajuts i procurar, així mateix, que es disposi de mitjans materials que en facilitin la integració.

CAPÍTOL X

De les beques i ajuts a l'estudiantat

Article 37. *Principis bàsics dels programes de beques i ajuts.*

1. El dret de l'estudiantat a participar en programes de beques i ajuts, així com a rebre cobertura en determinades situacions, ha de ser garantit per l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i les universitats, mitjançant el desenvolupament de programes i convocatòries generals o pròpies, respectant, en tot cas, el principi general que cap estudiant no hagi de renunciar als seus estudis universitaris per raons econòmiques. L'objectiu d'aquests programes de beques i ajuts és garantir la igualtat d'oportunitats de tot l'estudiantat, amb independència de la seva situació socioeconòmica.
2. Els programes de beques i ajuts, quan escaigui, han d'aplicar el principi de progressivitat, de manera que les quantitats assignades a cada estudiant s'ajustin, en cada cas, a la seva situació socioeconòmica i a les seves necessitats reals.
3. Els programes de beques i ajuts han de respectar els principis de suficiència i equitat, i s'han d'orientar a garantir la permanència i la continuïtat en els estudis, i promoure l'aprofitament acadèmic dels estudiants.
4. Els programes de beques i ajuts haurien de tendir progressivament a tenir en compte, a més de la situació socioeconòmica prioritària de l'estudiantat, els aspectes que condicionen a la pràctica la igualtat d'oportunitats en l'accés i la permanència en els estudis universitaris oficials, especialment el cost de l'allotjament estudiantil en els casos en què l'accés als estudis impliqui un canvi de residència, així com valorar la possibilitat d'incorporar els diferents nivells del cost de la vida segons les províncies on estigui ubicada la facultat, l'escola o el centre on s'imparteix la docència, tenint en compte les disponibilitats pressupostàries i les limitacions legals.

Article 38. *Participació estudiantil en el disseny dels programes de beques i ajuts.*

1. Els estudiants han de participar, a través del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, en el disseny dels programes estatals de beques i ajuts a l'estudi i, així mateix, a través dels òrgans col·legiats de representació estudiantil corresponents, en el disseny dels programes de les comunitats autònomes i de les universitats, en els termes que s'estableixin normativament en cada cas.
2. D'acord amb el que disposin els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament de la universitat corresponents, els estudiants han de formar part dels òrgans col·legiats de selecció i de les comissions de valoració de becaris de cada universitat, a través dels òrgans de representació estudiantil que les universitats prevegin en la normativa corresponent.

Article 39. *Programes de beques i ajuts.*

1. L'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i les universitats, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de regular i desenvolupar programes generals i propis de beques i ajuts a l'estudi.

2. En els termes que preveu la llei, tenen dret a beca tots els estudiants que cursin estudis reglats i compleixin els requisits que s'estableixin en les convocatòries corresponents.

3. Les beques i els ajuts s'han de mantenir mentre l'estudiant conservi aquesta condició a la universitat, dins dels límits que es determinin i sempre que no es modifiquin les circumstàncies que n'han justificat la concessió.

4. Així mateix, els requisits que s'estableixin per a les convocatòries de beques han de tenir en compte la ponderació dels crèdits superats per l'estudiant, distingir el nivell dels estudis de què es tracti i els indicadors que garanteixin la igualtat d'oportunitats entre els diferents estudis reglats agrupats en les grans branques del coneixement.

Article 40. *Política de beques i ajuts.*

1. La gestió de la política de beques i ajuts s'ha d'inspirar en els principis d'equitat, eficàcia i transparència.

2. L'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i les universitats han de resoldre, en cada cas i d'acord amb la normativa aplicable, els expedients de concessió de beques i ajuts al més aviat possible i amb la màxima celeritat, a fi que els recursos que comporta l'obtenció de la beca estiguin disponibles en el moment més adequat per a la finalitat a què es destinen.

3. El Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports i el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, a través de l'Observatori Universitari de Beques, Ajuts a l'Estudi i Rendiment Acadèmic, han de vetllar per l'equitat i l'eficàcia del sistema de beques i ajuts a l'estudi, i garantir-hi la participació dels estudiants.

CAPÍTOL XI

De la promoció de la convivència activa i la corresponsabilitat universitària

Article 41. *Foment de la convivència.*

1. Correspon al rector o a la rectora de cada universitat adoptar les decisions relatives al foment de la convivència i al respecte dels drets i deures dels membres de la comunitat universitària. En tot cas, el desenvolupament adequat de la convivència universitària és una responsabilitat compartida per tota la comunitat universitària.

2. El foment de la convivència i el respecte dels drets i deures de la comunitat universitària s'ha d'ajustar al que estableix la Llei 3/2022, de 24 de febrer, de convivència universitària.

3. Per promoure i garantir la convivència universitària, s'ha de fomentar l'ús preferent de modalitats alternatives de resolució dels conflictes que puguin alterar-la o impedir el desenvolupament normal de les funcions essencials de docència, recerca i transferència del coneixement, tenint sempre present la normativa vigent aplicable en aquestes situacions.

4. Els òrgans de govern de les universitats han d'aprovar les normes de convivència, que tenen per objecte afavorir l'entesa, la convivència pacífica i el respecte ple dels valors democràtics, els drets fonamentals i les llibertats públiques en l'àmbit universitari. Aquestes normes són de compliment obligat per a tots els membres de la comunitat universitària. En el cas de les universitats amb docència virtual, aquestes normes han de tenir en compte les particularitats d'aquest model docent.

Article 42. *Comissió de Convivència.*

1. Cada universitat ha de disposar d'una Comissió de Convivència constituïda de manera paritària per professorat, estudiants i personal tècnic, de gestió i d'administració i serveis, tal com estableix l'article 6 de la Llei 3/2022, de 24 de febrer.

2. Aquesta comissió ha de vetllar pel compliment de les normes de convivència.

Article 43. *Defensoria Universitària.*

1. D'acord amb el que estableix l'article 43.4 de la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari, la Defensoria Universitària té per finalitat vetllar pel respecte dels drets i les llibertats del professorat, l'estudiantat i el personal tècnic, de gestió i d'administració i serveis davant les actuacions dels diferents òrgans i serveis universitaris, i pot assumir tasques de mediació, conciliació i bons oficis. Les seves actuacions s'han de regir pels principis d'independència, autonomia i confidencialitat.

2. La Defensoria Universitària té, entre les seves funcions, assessorar l'estudiantat sobre els procediments administratius existents per formular reclamacions acadèmiques o relacionades amb la vida universitària, sense perjudici de les competències d'altres òrgans administratius.

3. L'estudiantat pot acudir a la Defensoria Universitària quan consideri que s'han vulnerat els seus drets i llibertats, en els termes que estableixen els Estatuts de les universitats i les seves disposicions de desplegament.

4. L'estudiantat ha de col·laborar amb la Defensoria Universitària, individualment o, si escau, a través dels seus representants, en els termes i pels canals que estableixin les universitats.

CAPÍTOL XII

Del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat

Article 44. *Naturalesa i adscripció.*

1. El Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat és l'òrgan col·legiat del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats de participació, deliberació i consulta de l'estudiantat universitari.

2. El Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat està adscrit al Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats a través de la Secretaria General d'Universitats.

Article 45. *Composició.*

1. El Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat ha d'estar format per:

a) Un o una estudiant representant de cadascuna de les universitats espanyoles, públiques i privades, reconegudes oficialment i amb activitat acadèmica reglada. A les universitats en què hi hagi un consell d'estudiants o un òrgan equivalent de representació estudiantil, la representació ha de recaure en el president o la presidenta del consell d'estudiants, o en la figura equivalent, o bé en la persona que designi. A les universitats en què no hi hagi un consell d'estudiants, el o la representant ha de ser nomenat pel Consell de Govern, a proposta de l'estudiantat elegit que en formi part. Aquest estudiantat ha d'estar sempre matriculat en un ensenyament universitari oficial de grau, màster universitari o doctorat.

b) Un o una estudiant universitari representant de cadascun dels consells autonòmics d'estudiants que estiguin constituïts o que es constitueixin en el futur.

c) Quatre representants, estudiants universitaris d'ensenyaments universitaris oficials, que pertanyin a confederacions, federacions i associacions d'estudiants que persegueixin interessos generals, a raó d'un representant per entitat. Aquestes confederacions, federacions o associacions d'estudiants han d'acreditar que, entre les seves persones afiliades, hi ha representants en els consells d'estudiants o consells de govern d'un mínim de sis universitats pertanyents, almenys, a tres comunitats autònomes diferents. Les entitats que formin part d'organitzacions federatives més àmplies han d'estar representades per la persona membre de l'organització federativa superior corresponent. El Reglament del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat ha de concretar el sistema de designació d'aquests representants.

d) Cinc membres designats per la persona titular de la Presidència del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, entre personalitats de prestigi reconegut en l'àmbit de l'educació universitària que siguin o hagin estat membres dels consells de govern de les universitats o d'associacions o organitzacions de l'àmbit de l'estudiantat universitari. Almenys una d'aquestes persones ha de ser experta i tenir un prestigi reconegut en l'àmbit dels col·lectius especialment desfavorits i/o vulnerables.

e) A més, són membres nats del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat:

i. La persona titular del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, que n'ha d'exercir la presidència.

ii. La persona titular de la Secretaria General d'Universitats, que n'ha d'exercir la vicepresidència primera.

iii. La persona titular de la Subdirecció General de Relacions Institucionals, Òrgans Col·legiats i Relacions amb l'Estudiantat en l'Àmbit Universitari, o de l'òrgan directiu que la substitueixi i que sigui responsable dels òrgans col·legiats del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, que exerceix les funcions de secretaria amb veu i vot.

iv. La persona titular de la Vicepresidència Segona i els membres de la representació estudiantil a la Comissió Permanent del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.

f) La persona responsable de l'Observatori Universitari de Beques, Ajuts a l'Estudi i Rendiment Acadèmic pot ser convocada per participar en el Ple del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, amb veu però sense vot.

g) Un representant de les associacions d'estudiants amb representació al Consell Escolar de l'Estat i que tinguin representació en centres educatius d'almenys quatre comunitats autònomes diferents, amb veu però sense vot.

2. La persona titular del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats pot delegar la presidència en la persona titular de la Secretaria d'Estat de Ciència, Innovació i Universitats o, si escau, en la persona titular de la Secretaria General d'Universitats.

3. Els representants estudiantils que integrin el Ple han d'elegir d'entre ells la persona que ha d'exercir la vicepresidència segona, que ha de ser una persona responsable d'un consell d'estudiants d'una universitat espanyola i estar matriculada en un estudi universitari oficial.

4. S'ha de vetllar pel principi de presència equilibrada de dones i homes en la composició del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, en els termes que preveu l'article 54 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

Article 46. *Constitució i renovació.*

1. El president o la presidenta del Consell ha de convocar la sessió constitutiva del Consell en el termini màxim de quatre mesos naturals des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut.

2. Per donar compliment al que disposa l'apartat anterior, les universitats han de trametre al Ministeri la designació dels representants i les representants dels seus estudiants en el termini màxim de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut. De la mateixa manera, les universitats han de comunicar els canvis sobrevinguts en la representació estudiantil en el termini màxim d'un mes des del moment en què s'hagin produït.

3. El cens de membres del Consell s'ha d'actualitzar en cada convocatòria de ple ordinari, i les universitats només han de trametre una nova designació en cas que es produeixin canvis en els seus representants. Amb independència de les convocatòries del Ple, el cens s'ha d'actualitzar íntegrament cada any durant els tres primers mesos del curs acadèmic. Aquest cens ha de ser públic, respectant en tot cas el que estableixen les normes generals de protecció de dades.

Article 47. *Mandat dels membres del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.*

Excepte en el cas dels membres nats del Consell, la durada del mandat dels altres membres del Consell és la següent:

a) Els i les representants estudiantils de les universitats respectives tenen un mandat de dos anys des de la seva elecció, llevat que s'extingeixi per alguna de les altres causes que preveu aquest Estatut. No obstant això, han de continuar exercint les seves funcions fins que es designin els seus substituts o substitutes, sempre que continuïn complint el requisit d'estar matriculats en uns estudis universitaris oficials.
b) Els membres designats pel president o la presidenta del Consell tenen mandat fins que es produeixi alguna de les causes de cessament que preveu aquest Estatut. Així mateix, continuen exercint les seves funcions fins que es designin les persones que els han de substituir.

Article 48. *Funcions.*

Són funcions del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat:

a) Ser interlocutor davant del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats en els assumptes que afecten l'estudiantat.
b) Informar sobre les propostes del Govern en matèria d'estudiants universitaris i sobre les matèries en què se li requereixi un informe.
c) Contribuir activament a la defensa dels drets de l'estudiantat, cooperant amb les associacions d'estudiants i amb els òrgans de representació estudiantil.
d) Vetllar pel fet que els òrgans de govern de les universitats actuïn adequadament pel que fa als drets i deures de l'estudiantat que estableixen els Estatuts o en les Normes d'organització i funcionament de cadascuna, segons escaigui.
e) Elevar propostes al Govern en matèries que siguin de la seva competència.
f) Pronunciar-se sobre qualsevol assumpte que li requereixi el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats.
g) Representar l'estudiantat universitari i participar en la fixació dels criteris per a la concessió de beques i altres ajuts, en l'àmbit de les competències de l'Estat.
h) Fomentar l'associacionisme estudiantil i la participació de l'estudiantat en la vida universitària.
i) Rebre i, si escau, donar curs a les queixes, els suggeriments o les propostes que li presentin els estudiants universitaris.
j) Col·laborar amb els defensors i les defensores universitaris per garantir els drets dels estudiants de les universitats espanyoles.
k) Establir relacions amb altres institucions per promoure i desenvolupar les seves finalitats institucionals com a òrgan col·legiat del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, tenint sempre present el que estableix la secció 3a del capítol II del títol preliminar de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.
l) Vetllar per la igualtat entre dones i homes en l'àmbit universitari i fomentar-la.
m) Fer pronunciaments per iniciativa pròpia i actuar com a interlocutor de l'estudiantat en l'àmbit de les competències de l'Estat.
n) Vetllar pel compliment d'aquest Estatut.
o) Exercir qualsevol altra funció que se li assigni legalment o reglamentàriament.

Article 49. *Funcionament.*

1. El Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat actua en Ple i a través d'una Comissió Permanent.
2. La Comissió Permanent ha de presentar al Ple d'aquest òrgan col·legiat, perquè l'aprovi, la proposta de Reglament d'organització i funcionament intern del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat en el termini de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquest Estatut.

En aquest Reglament, que ha d'establir els criteris bàsics de funcionament de l'activitat d'aquest òrgan, es pot incloure la possibilitat de crear comissions o grups de treball sobre temes específics, a proposta de la Comissió Permanent o d'un terç dels membres del Ple. Així mateix, ha d'establir els mecanismes bàsics per a l'elecció de la representació estudiantil a la Comissió Permanent i a la Vicepresidència Segona del Ple, així com per a altres càrrecs en què els membres del Ple que formen part de l'estudiantat el representin davant d'altres organismes. També pot incorporar, si així es considera, mesures que confereixin una estabilitat relativa als membres de la representació estudiantil a la Comissió Permanent. El Reglament també ha d'establir els procediments i les característiques de les mocions que es poden presentar perquè es debatin al Ple.

3. En la composició dels òrgans del Consell s'ha de vetllar pel principi de presència equilibrada de dones i homes.

Article 50. *El Ple.*

1. El Ple s'ha de convocar com a mínim dues vegades l'any i sempre que el president o la presidenta ho consideri necessari, així com a petició d'un terç dels seus membres.

2. Correspon al Ple:

a) Debatre qüestions relacionades amb el sistema universitari, l'estudiantat i la vida universitària, i presentar mocions al Ple perquè s'hi debatin i s'aprovin.

b) Aprovar la proposta de Reglament d'organització i funcionament intern del Consell que la Comissió Permanent elevi al Ple i trametre-la a la persona titular del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats perquè l'aprovi definitivament.

c) A proposta de qualsevol dels membres del Consell, aprovar, amb l'acord favorable de dos terços del Ple, la reforma total o parcial del Reglament d'organització i funcionament intern i trametre-la a la persona titular del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats perquè l'aprovi definitivament, tenint sempre en compte el que estableix la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, pel que fa al funcionament i la capacitat de decisió dels òrgans col·legiats de l'Administració.

d) Aprovar el pla de gestió elaborat pel president o la presidenta i la Comissió Permanent.

e) Elegir els representants i les representants de l'estudiantat a la Comissió Permanent.

f) Elaborar biennalment un informe d'activitats i de diagnosi del sistema universitari espanyol en l'àmbit de les seves atribucions.

g) Ratificar l'elecció de la persona que ocupi la Vicepresidència Segona, que ha de ser designada pels membres de la representació de l'estudiantat de la Comissió Permanent i d'entre aquests.

h) Qualsevol altra funció que correspongui al Consell i que no estigui atribuïda expressament a cap altre dels seus òrgans.

Article 51. *Composició de la Comissió Permanent.*

1. La Comissió Permanent està formada per:

a) El president o la presidenta del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, que n'exerceix la presidència; el vicepresident primer o la vicepresidenta primera; el vicepresident segon o la vicepresidenta segona, i el secretari o la secretària del Consell.

b) Vuit representants de l'estudiantat elegits pel Ple d'entre els estudiants membres del Consell. Un d'aquests representants o una d'aquestes representants ha de ser designat pel Ple com a vicesecretari o vicesecretària de la Comissió Permanent.

2. El mandat dels membres estudiants de la Comissió Permanent és de dos anys, llevat que el seu mandat al Consell s'extingeixi abans per alguna altra de les causes que preveu aquest Estatut o que perdin la condició de presidents o presidentes del consell

d'estudiants de la seva universitat. Aquests membres tenen veu, però no vot, al Ple, i, mentre es mantingui aquesta circumstància, la seva universitat els ha de substituir per un altre representant del seu consell d'estudiants, que té dret a veu i vot. No obstant això, continuen exercint les seves funcions fins que es designin les persones que els han de substituir, sempre que mantinguin la condició d'estudiants matriculats en un ensenyament universitari oficial.

Article 52. *La Presidència del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.*

La Presidència del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat n'ostenta la màxima representació.

Article 53. *Funcions de la Presidència.*

Són funcions de la persona titular de la Presidència:

a) Convocar i presidir el Ple del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, així com convocar i presidir les reunions de la Comissió Permanent.
b) Moderar i dirigir les sessions del Ple d'acord amb el que disposa el seu reglament d'organització i funcionament intern.
c) Representar el Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat davant de qualsevol persona física o jurídica.
d) Informar degudament els membres del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat sobre els assumptes de la seva competència.
e) Complir els acords del Ple o de la Comissió Permanent i fer-los complir.
f) Qualsevol altra funció que li atribueixin el Ple, aquest Estatut, les normes de funcionament intern i la legislació vigent.

Article 54. *Funcions de les persones titulars de les vicepresidències primera i segona.*

1. Correspon a les persones titulars de les vicepresidències primera i segona assistir la persona titular de la Presidència en l'exercici de les seves competències, així com exercir qualsevol altra funció que els encomanin el Ple, el reglament d'organització i funcionament intern o la legislació vigent.
2. La persona titular de la Vicepresidència Primera ha de substituir, en cas d'absència, la persona titular del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats o, si escau, la persona titular de la Secretaria d'Estat de Ciència, Innovació i Universitats en l'exercici de la presidència del Ple.
La persona titular de la Vicepresidència Primera també ha de substituir la Presidència en cas d'absència a la Comissió Permanent.
3. La persona titular de la Vicepresidència Segona ha de substituir, si escau, la persona titular de la Vicepresidència Primera.

Article 55. *Funcions del secretari o de la secretària.*

1. Correspon al secretari o a la secretària:

a) Estendre acta de les sessions del Ple i de la Comissió Permanent.
b) Expedir certificacions dels acords adoptats.
c) Custodiar les actes i la resta de documentació que tingui el Consell.
d) Qualsevol altra funció que li encomanin el Ple, el reglament d'organització i funcionament intern o la legislació vigent.

2. La persona titular de la Secretaria ha de ser substituïda per la persona titular de la Vicesecretaria de la Comissió Permanent.

Article 56. *Funcions de la Comissió Permanent.*

Són funcions de la Comissió Permanent:

a) L'elaboració i l'execució del pla de gestió, conjuntament amb la Presidència de la Comissió Permanent.
b) Elevar a la Presidència, perquè es debatin, les qüestions d'interès per a l'estudiantat relatives al sistema universitari, la vida universitària i les polítiques universitàries.
c) Resoldre, en els casos en què el Ple no es pugui reunir, els assumptes que el president declari urgents, i sotmetre'ls posteriorment a la ratificació del primer Ple que se celebri.
d) Informar sobre les mesures normatives o legislatives que proposi el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats o altres departaments ministerials.
e) Resoldre els assumptes que li hagin estat encomanats expressament pel Ple, el reglament d'organització i funcionament del Consell i la legislació aplicable, i donar-ne compte posteriorment al Ple.
f) Qualsevol altra funció prevista en aquest Estatut.

Article 57. *Cessament dels membres del Consell.*

1. Els representants estudiantils del Consell han de cessar:

a) A petició pròpia.
b) Per l'expiració del seu mandat com a representant estudiantil al Consell.
c) Per la pèrdua de la condició d'estudiant de la universitat que representa.
d) Per l'expiració de la condició per la qual va ser designat representant estudiantil de la seva universitat.
e) Per la pèrdua de la condició de membre de la confederació o associació d'estudiants que representa, o per deixar de representar-la per decisió d'aquesta confederació o associació.

2. Els membres designats pel president o la presidenta han de cessar:

a) A petició pròpia.
b) A instància de qui els va designar.

3. Un cop cessin els representants estudiantils del Consell, el secretari o la secretària del Consell ha d'instar la universitat corresponent a procedir a l'elecció del representant o dels representants que siguin necessaris. La universitat ha de trametre la proposta en el termini màxim de dos mesos a comptar de la notificació.
4. Si queda vacant el càrrec de vocal designat pel president, aquest ha de designar, en el termini màxim d'un mes, la persona que l'ha de substituir.

CAPÍTOL XIII

De l'activitat física i esportiva

Article 58. *Principis generals.*

1. L'activitat física i esportiva és un component de la formació integral de l'estudiantat. Amb aquesta finalitat, les comunitats autònomes i les universitats han de desenvolupar estructures i programes i destinar-hi mitjans materials i espais suficients per acollir la pràctica esportiva dels estudiants en les condicions més adequades segons els usos.
2. L'estudiantat té el dret i el deure d'utilitzar i tenir cura de les instal·lacions i els equipaments que la universitat posi a la seva disposició, així com dels altres que estableixi la seva normativa pròpia.

Article 59. *Activitat física i esportiva dels estudiants.*

1. Les activitats esportives de l'estudiantat universitari es poden orientar cap a la pràctica d'esports i activitats esportives no competitives o cap a les que s'organitzin en competicions internes, autonòmiques, nacionals o internacionals.
2. Les universitats han de promoure la compatibilitat de l'activitat acadèmica i esportiva de l'estudiantat.
3. Les universitats han de promoure l'activitat física i la pràctica de l'esport de manera transversal en tots els estudis, els hàbits de vida saludable i el desenvolupament de valors com ara l'esperit de competició sana i el joc net, el respecte a l'adversari, la integració i el compromís amb el treball en grup i la solidaritat, així com el respecte del reglament o de les normes de joc i de les persones que els apliquen.
4. En els termes que preveu la normativa vigent, les universitats han de facilitar l'accés a la universitat, els sistemes d'orientació i seguiment i la compatibilitat dels estudis amb la pràctica esportiva als estudiants reconeguts com a esportistes d'alt nivell pel Consell Superior d'Esports o com a esportistes de nivell qualificat o similar per les comunitats autònomes.
5. Així mateix, les universitats han de promoure programes d'activitat física i esportiva per a estudiants amb discapacitat, facilitar els mitjans necessaris i adaptar les instal·lacions que correspongui en cada cas, de conformitat amb la normativa aplicable.
6. Les universitats virtuals i les universitats presencials que imparteixin titulacions virtuals han de vetllar per facilitar l'accés de l'estudiantat a les activitats esportives.
7. Les universitats poden promoure la incorporació d'esportistes d'alt nivell als diferents estudis que imparteixen i desenvolupar programes de suport específics i adaptacions curriculars que facilitin la compatibilitat de l'activitat esportiva d'alt nivell amb la formació acadèmica.

CAPÍTOL XIV

De la formació en valors

Article 60. *Principis generals.*

1. La universitat ha de ser un espai de formació integral de les persones que hi conviuen, hi estudien i hi treballen, en tant que forma ciutadans i ciutadanes d'una societat plenament democràtica. Per fer-ho, la universitat ha de complir les condicions adequades per garantir que, en la seva activitat docent i investigadora, hi siguin presents els valors que pretén promoure entre l'estudiantat: la llibertat, l'equitat, la pluralitat i la solidaritat, la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, així com el respecte i el reconeixement del valor de la diversitat, i assumir-ne críticament la història. Així mateix, ha de promoure els valors mediambientals i de sostenibilitat en les seves diferents dimensions i reflectir en si mateixa els patrons ètics que exigeix al personal universitari i que aspira a projectar en la societat. En conseqüència, la seva actuació s'ha de regir per l'honradesa, la veracitat, el rigor, la justícia, l'eficiència, el respecte i la responsabilitat.
2. L'activitat universitària ha de promoure les condicions perquè l'estudiantat:

a) Sigui autònom, apte per prendre les seves pròpies decisions i actuar en conseqüència.
b) Sigui raonable, capaç de procurar el seu propi bé i d'harmonitzar aquesta cerca amb la dels altres.
c) Tingui sentit de la justícia, conegui la legalitat i estigui disposat a dirimir racionalment, amb objectivitat i imparcialitat, les diferències amb les altres persones implicades.

d) Tingui la capacitat d'incloure en el seu àmbit de responsabilitat totes les altres persones afectades per les seves decisions i actuacions, especialment les que tenen menys capacitat per fer valer els seus interessos o mostrar el seu valor.

3. Les universitats han de promoure actuacions encaminades a fomentar els valors democràtics en la formació de l'estudiantat.

CAPÍTOL XV

De les activitats de participació social, de cooperació per al desenvolupament, de sostenibilitat i de caràcter cultural de l'estudiantat.

Article 61. *Principis generals.*

1. La tasca de la universitat en l'àmbit de la participació i la col·laboració social, de la cooperació per al desenvolupament, de la sostenibilitat, de la difusió del coneixement científic i de la promoció de les activitats culturals i artístiques està estretament vinculada al seu àmbit propi d'actuació: la docència, la recerca i la transferència de coneixement, qüestions que són essencials tant per a la formació integral de l'estudiantat com dels ciutadans i les ciutadanes que formen part de la societat democràtica, i que faciliten una millor comprensió dels problemes que incideixen en la consecució d'un desenvolupament humà i sostenible a escala local i universal. A més, l'assessorament científic i professional, així com la sensibilització de la comunitat universitària i del seu entorn territorial i social, constitueixen els compromisos bàsics de la universitat en aquests àmbits.

2. L'estudiantat té dret, d'acord amb el que estableixi la normativa respectiva de la universitat:

a) A participar en les activitats de voluntariat i de col·laboració social, de cooperació per al desenvolupament, de sostenibilitat i de difusió del coneixement científic, així com en les activitats culturals i artístiques planificades i promogudes per la universitat, i a conèixer els criteris de selecció i d'avaluació corresponents, en cas que aquestes activitats en tinguin.

b) A rebre formació sobre les activitats de voluntariat i de cooperació per al desenvolupament quan es tracti d'actuacions emmarcades en convenis subscrits per la universitat amb institucions, organitzacions i organismes que les promouen.

c) A disposar d'una acreditació com a voluntari o voluntària i/o cooperant que l'habiliti i l'identifiqui per dur a terme la seva activitat.

d) A obtenir de la universitat un certificat que acrediti els serveis prestats en l'acció de voluntariat i de cooperació per al desenvolupament.

3. Les universitats poden reconèixer des de 6 crèdits ECTS fins a un màxim del 10 % dels crèdits dels plans d'estudis oficials de grau per les activitats de participació i col·laboració social, de cooperació per al desenvolupament, de sostenibilitat, de difusió del coneixement científic i les activitats culturals i artístiques. La manera de superar aquests crèdits és la que estableixin els plans d'estudis dels ensenyaments respectius o, si escau, la normativa d'avaluació de la facultat, l'escola o la universitat.

Les universitats han d'incorporar al suplement europeu al títol aquest tipus de formació específica i les activitats transversals que s'hagin pogut cursar o dur a terme durant el desenvolupament de la carrera, així com les activitats de la vida universitària que contribueixin a la formació de l'estudiantat, entre les quals hi ha les de representació de l'estudiantat en els òrgans de govern de la universitat, en la forma que determini la normativa respectiva de la universitat.

4. Les universitats han de fomentar la possibilitat de fer el pràcticum (obligatori en algunes titulacions i voluntari en d'altres) en projectes de cooperació per al desenvolupament i de participació social en què l'estudiantat pugui posar en pràctica les capacitats adquirides durant els estudis, la qual cosa implica el dret al reconeixement de

la formació adquirida en aquests àmbits. De la mateixa manera, han de fomentar pràctiques de responsabilitat social i ciutadana que combinin els aprenentatges acadèmics de les diferents titulacions amb la prestació de serveis a la comunitat, orientada a millorar la qualitat de vida i la inclusió social.

5. S'ha de fomentar la participació de l'estudiantat amb discapacitat en projectes de cooperació per al desenvolupament i de participació social.

CAPÍTOL XVI

Serveis d'atenció a l'estudiantat

Article 62. *Serveis d'atenció a l'estudiantat.*

1. Amb la finalitat d'afavorir la formació integral de l'estudiantat, les universitats han de disposar d'unitats d'atenció a l'estudiantat en el format i la tipologia que estableixin els seus Estatuts o les seves Normes d'organització i funcionament.

2. Aquestes unitats, que es concreten en les estructures orgàniques que cada universitat articula d'acord amb el que estableix la seva normativa, han de desenvolupar les seves funcions en estreta connexió i coordinació amb els sistemes d'acció tutorial, les accions de formació de tutors i tutores i el conjunt de programes i serveis de la universitat adreçats al conjunt de la comunitat universitària.

3. Amb aquesta finalitat, aquestes unitats han d'oferir informació i orientació en els àmbits següents, segons escaigui:

a) Elecció dels estudis i reformulació o canvi d'aquests per facilitar l'accés i l'adaptació a l'entorn universitari.

b) Metodologies de treball a la universitat i formació en estratègies d'aprenentatge, per proporcionar suport a l'estudiantat que accedeix als estudis universitaris des d'altres etapes educatives prèvies, així com a l'estudiantat al llarg del desenvolupament dels seus estudis universitaris, per facilitar-ne el rendiment acadèmic i el desenvolupament personal i social.

c) Itineraris formatius i sortides professionals, formació en competències transversals i disseny del projecte professional per facilitar l'ocupabilitat i la incorporació laboral.

d) Estudis universitaris i activitats de formació al llarg de la vida.

e) Beques i ajuts a l'estudi.

f) Assessorament sobre els drets i les responsabilitats dins i fora de la universitat.

g) Assessorament psicològic i en matèria de salut mental de l'estudiantat, que, quan sigui necessari en funció de la situació específica detectada, comporta la derivació als serveis d'atenció a la salut de la comunitat autònoma.

h) Associacionisme i participació estudiantil, així com assessorament sobre els drets de l'estudiantat i sobre com exercir-los.

i) Iniciatives i activitats culturals, de projecció social, de cooperació, de sostenibilitat i de compromís social.

j) Informació detallada sobre els serveis d'allotjament, tant els propis de la universitat com els que s'ofereixen en virtut de convenis amb altres entitats o empreses, i sobre les borses d'allotjament de la ciutat on s'ubica la universitat o, si escau, de les ciutats properes, així com sobre els serveis esportius i altres serveis que afavoreixin la integració de l'estudiantat en l'entorn universitari.

k) Igualtat de tracte entre dones i homes.

l) Programes de mobilitat nacional i internacional.

4. Les universitats han de promoure la participació de l'estudiantat i de les associacions estudiantils en les unitats d'atenció a l'estudiantat, en els termes que estableixi la normativa corresponent.

5. Les administracions competents han de potenciar els serveis de transport públic que facilitin l'accés de l'estudiantat als centres universitaris, així com el transport adaptat per a l'estudiantat amb discapacitat motora i/o dificultats de mobilitat.

6. Les universitats han de disposar de serveis o unitats d'atenció a l'estudiantat amb discapacitat i al que tingui necessitats específiques de suport educatiu, que facin possible la prestació dels serveis que requereix aquest col·lectiu, les estructures i el funcionament dels quals han de constar en la normativa de la universitat.

7. Les universitats espanyoles han de vetllar per l'accessibilitat de les eines i els formats, amb la finalitat que els estudiants amb discapacitat tinguin les mateixes condicions i oportunitats a l'hora de formar-se i d'accedir a la informació.

8. Les pàgines web i els mitjans electrònics dels ensenyaments i/o de les universitats a distància i virtuals, en compliment de l'article 33.q) de la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari; de la Llei 11/2023, de 8 de maig, de transposició de directives de la Unió Europea en matèria d'accessibilitat de determinats productes i serveis, migració de persones altament qualificades, tributària i digitalització d'actuacions notarials i registrals, i per la qual es modifica la Llei 12/2011, de 27 de maig, sobre responsabilitat civil per danys nuclears o produïts per materials radioactius, i del Reial decret 1112/2018, de 7 de setembre, sobre accessibilitat dels llocs web i les aplicacions per a dispositius mòbils del sector públic, han de ser accessibles per a les persones amb discapacitat i han de facilitar la descàrrega de la informació que contenen, també en format accessible.

9. En aquests serveis d'atenció a l'estudiantat es poden establir mecanismes de col·laboració amb el mateix estudiantat i amb la representació estudiantil, en la forma que determinin els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament, o la normativa universitària específica.

Article 63. *Serveis d'allotjament dels estudiants.*

1. Les universitats han de facilitar i promoure l'allotjament dels seus estudiants en condicions de dignitat i suficiència, en els termes que estableixin els seus Estatuts o les Normes d'organització i funcionament. Amb aquesta finalitat, poden disposar de col·legis majors, residències o altres fórmules d'allotjament per a l'estudiantat, propis o de tercers, mitjançant convenis amb entitats públiques o privades o altres formes de col·laboració. Així mateix, poden impulsar, en col·laboració amb les administracions públiques competents i en el marc de les competències respectives, mesures adreçades a afavorir la disponibilitat d'allotjament universitari assequible, especialment quan la mobilitat residencial de l'estudiantat pugui condicionar l'accés als estudis universitaris o la permanència en aquests.

2. La normativa reguladora de l'accés als serveis d'allotjament i de la seva gestió ha de garantir, en tot cas, la igualtat de drets de l'estudiantat i la transparència dels procediments de selecció i assignació.

3. Així mateix, en l'accés als col·legis majors, les residències o altres fórmules d'allotjament de fundació pròpia, s'han d'establir procediments públics, objectius i transparents, que es puguin conèixer amb prou antelació i que permetin l'allotjament d'estudiants procedents de diferents ensenyaments i branques de coneixement. En aquests casos, mitjançant els procediments que determinin els Estatuts o la normativa universitària, s'han d'establir preus adequats per garantir la igualtat d'oportunitats de l'estudiantat.

4. Totes les instal·lacions d'allotjament universitari per a estudiants, independentment de la seva naturalesa jurídica i titularitat, han de ser accessibles a les persones amb discapacitat, de conformitat amb la normativa aplicable.

5. Per al govern de les instal·lacions d'allotjament universitari per a estudiants de fundació pròpia, els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament de cada universitat han de determinar els procediments de designació dels equips directius, en els quals han de participar els estudiants residents. Així mateix, han de preveure l'elaboració de la normativa de règim intern que correspongui en cada cas.

6. Els col·legis majors, les residències o altres formes d'allotjament d'estudiants universitaris de fundació pròpia o de tercers que així ho estableixin poden desenvolupar, a més de la seva activitat pròpia d'allotjament, activitats formatives, socials i culturals que afavoreixin el desenvolupament personal, la integració, la convivència i la solidaritat entre els residents, sempre des del respecte als principis i valors democràtics.

Els col·legis majors es regeixen pel que estableixin els Estatuts o les Normes d'organització i funcionament de la universitat en què s'integren, sempre amb respecte als principis i valors democràtics.

CAPÍTOL XVII

De les associacions d'antics estudiants

Article 64. *Organització d'associacions d'antics estudiants.*

1. Les persones titulades de les universitats poden formar part de les entitats d'*alumni* que les universitats creïn o reconeguin en el marc de la seva estructura organitzativa, incloent-hi serveis, fundacions, oficines, unitats, xarxes, capítols internacionals o qualsevol altra figura jurídica destinada a mantenir i enfortir la relació amb les persones titulades. També poden formar part de les associacions que promoguin les persones titulades.

2. Les associacions i entitats d'*alumni* universitàries han de promoure la imatge de les seves universitats i col·laborar en la incorporació laboral i el desenvolupament professional de les persones titulades, en la captació de nou estudiantat, en la formació permanent, en l'impuls de l'emprenedoria, en la internacionalització i en la realització d'activitats culturals, socials, solidàries o d'interès general. Així mateix, han de promoure iniciatives de mecenatge, mentoria, treball en xarxa i col·laboració entre la universitat i la societat, i poden desenvolupar la seva activitat tant en l'àmbit nacional com en l'internacional.

Quan hi hagi un servei universitari o una entitat institucional específica adreçada a les persones titulades, li pot correspondre la coordinació, la gestió i la dinamització de les activitats d'*alumni* de la universitat, sense perjudici de l'autonomia i l'activitat pròpia de les associacions constituïdes legalment.

3. Les universitats han de fomentar la participació de les persones titulades en entitats d'*alumni* universitàries mitjançant accions de comunicació, difusió, acompanyament institucional i reconeixement de la seva contribució a la comunitat universitària.

4. Les universitats poden nomenar «ambaixadors» o «ambaixadores» *alumni* entre els seus titulats i titulades, com a reconeixement a la seva tasca de difusió de la imatge, els valors i les activitats de la universitat en l'àmbit nacional i internacional, d'acord amb el que estableixi la seva normativa interna.